

Eugeniusz EIBISCH (1896-1987)

artysta malarz, pedagog

Urodził się 30.12.1896 r. w Lublinie. Prywatne Gimnazjum Filologiczne im. Staszica w Lublinie ukończył w 1913 r. Malował od 15 roku życia. Studiował malarstwo w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie pod kierunkiem Jacka Malczewskiego i Wojciecha Weissa. W 1922 r., jako stypendysta rządu francuskiego wyjechał do Paryża i wszedł do kręgu artystycznego Ecole de Paris. We Francji przebywał do 1939 r. Pierwszą wystawę swoich prac miał w 1919 r. w Krakowie. Jego obrazy malowane w Paryżu pokazano w 1926 r. na wystawie krakowskiego Cechu Artystów Plastyków. Indywidualna wystawa jego dzieł odbyła się w 1928 r. w galerii Bernheima w Paryżu. Prace swe wystawiał też w innych salonach paryskich. Prezentował je też na wystawach w Nowym Jorku, w Belgii, Szwajcarii i Anglii. Przed wybuchem II Wojny Światowej powrócił do kraju, aby objąć proponowaną mu katedrę rysunku w krakowskiej A.S.P. Okupację niemiecką przeżył, ukrywając się, dzięki pomocy przyjaciół (pochodził z zasymilowanej rodziny żydowskiej). W latach 1945-50 pełnił funkcję rektora ASP w Krakowie, a w okresie 1950-60 był profesorem malarstwa ASP w Warszawie. Eksponował swoje prace na wielu wystawach w Krakowie (1945), Moskwie (1952 i 1965), Delhi (1956), Sztokholmie (1959), Nancy i Buenos Aires (1960), Paryżu (1961) oraz w Wenecji i Essen (1962). W warszawskim Muzeum Narodowym miała miejsce monograficzna wystawa jego prac w 1967.

Otrzymał wiele nagród i wyróżnień, w tym dwie nagrody państwowe I stopnia (1955 i 1964), oraz nagrodę nowojorskiego Salomon R. Guggenheim Museum, którą najbardziej cenił.

Początkowo na jego twórczość oddziaływały koncepcje formistów i postimpresjonistyczny koloryzm. W jego pejzażach ujawniał się wpływ Weissa i Pankiewicza. W okresie paryskim malował pejzaże, martwe natury i portrety – w ciepłych, głębokich tonacjach. W okresie okupacji malował przeważnie subtelne w kolorystyce bukiety kwiatów i portrety. Po wojnie hołdował nadal koloryzmowi, tworzył jednak zgodnie z zasadami socrealizmu. Wyjeżdżał często na południe Europy – do Hiszpanii, Włoch i Jugosławii, gdzie malował nasłonecznione pejzaże. W kompozycji malarskiej akcentował kolor przy jednoczesnym osłabianiu formy i linii. Malował do końca swego długiego i pracowitego życia.

Udział się też społecznie, biorąc czynny udział w światowym ruchu intelektualistów na rzecz pokoju.

Zmarł 07.03.1987 r. w Warszawie.

Aleksander FEDOROŃKO (1918 - 1944)

por. pilot

Urodził się 21.01.1918 r. w Żytomierzu na Ukrainie. Wyznania prawosławnego. Był uczniem Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie w latach 1932-1934. Maturę uzyskał w Gimnazjum im. Władysława IV w Warszawie, dokąd przeniósł się jego rodzina po powierzeniu ojcu stanowiska głównego kapelana prawosławnego WP. Przeszedł kurs unitarny Szkoły Podchorążych Lotnictwa w Warszawie. We wrześniu 1939 r. był oficerem służby stałej lotnictwa w Brześciu n/ Bugiem w stopniu podporucznika. Przez Rumunię i Francję przedostał się do Anglii, gdzie uzyskał przydział do lotnictwa bombowego RAF. Następnie jako porucznik pilot latał w Dywizjonie Bombowym 300 im. „Ziemi Mazowieckiej”. 25.04.1944 r. wystartował na Avro Lancaster w celu bombardowania Karlsruhe. Samolot został zestrzelony przez niemieckiego myśliwca i eksplodował w powietrzu. Jego resztki spadły pod Michelstadt-Erbach k/Mannheimu. Stacjonująca tam później okupacyjna polska jednostka wojskowa wystawiła w 1947 r. na miejscowym cmentarzu pomnik na zbiorowej mogile lotników.

Porucznik Fedorońko odznaczony był Krzyżem Walecznych oraz dwukrotnie Medalem Lotniczym.

Józef FREYTAG (1898-1973)

Lekarz

Urodził się 10.04.1898 w Lublinie. Prywatne Gimnazjum im. Staszica w Lublinie ukończył w 1917 r., po czym rozpoczął studia medyczne na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. W 1918 r. jako ochotnik z POW służył w kawalerii. Zwolniony został do rezerwy w 1920 r. w randze p.por. lekarza.

W 1925 r. ukończył studia. Przez 3 lata był asystentem Kliniki Pediatricznej UJ w Krakowie. W 1928 r. wrócił do Lublina podejmując pracę w Państwowej Pomocy Lekarskiej oraz przyjmując prywatnie. Od 1930 r. był ordynatorem Oddziału Zakaźnego i Obserwacyjnego Szpitala Dzieciątka Jezus. W 1934 r. pracował dodatkowo w Kasie Chorych, jako lekarz ordynujący, obwodowy i naczelny. Był też lekarzem miejskiej przychodni przeciwgruźliczej i ordynatorem sanatorium dla dzieci w Kazimierzówce. W 1934 r. udał się do Wiednia dla pogłębienia studiów pediatrycznych i fizjatrycznych. Zmobilizowany w 1939 r. był dowódcą pociągu sanitarnego. Aresztowany w 1941 r., więziony był na zamku. Pozbawiony został etatowej pracy za odmowę podpisania volkslisty. Po wojnie do 1950 był lekarzem naczelnym Ubezpieczalni społecznej. W latach 1946-1947 był zastępcą profesora i kierownikiem katedry medycyny zapobiegawczej Wydziału Lekarskiego UMCS. W 1953 r. został kandydatem nauk medycznych, w 1959 – docentem. Pracował też w Instytucie Medycyny i Higieny Wsi. W 1951 r. został jego wicedyrektorem. W 1965 r. przeszedł na emeryturę.

Zmarł 23.12.1973 r. w Lublinie.

Piotr FRYDRYCH (1806-1879)

architekt

Urodził się w 1806 r. na Podlasiu. Po ukończeniu Szkoły Wojewódzkiej w Lublinie studiował architekturę na Królewskim Uniwersytecie Warszawskim. Praktykował u Corazziego przy budowie Teatru Wielkiego w Warszawie. W 1832 r. został adiutantem budowlanym Komisji Robót Publicznych i Skarbu.

Od 1845 r. był radcą budowlanym tejże Komisji.

Projektował wiele gmachów w Warszawie.

Zmarł 24.04.1879 r. w Warszawie.

Edward GAJDA (1928-1994)

pedagog

Urodził się 02.01.1928 r. w Trojanowie. W latach 1942-44 uczęszczał na tajne komplety w Warszawie, a następnie do Gimnazjum i Liceum im. St. Staszica w Lublinie, gdzie zdał maturę w 1948 r. Studia inżynierskie na Wydziale Rolniczym SGGW w Warszawie ukończył w 1952 r., a studia magisterskie w 1963 r. Doktoryzował się na macierzystej uczelni w 1972 r., a habilitował się w 1982 r. w zakresie pedagogiki rolniczej. W 1985 r. został docentem, a w 1993 r. profesorem nadzwyczajnym.

Pracował na wielu stanowiskach. Był nauczycielem, dyrektorem technikum rolniczego, kierownikiem Wydziału Oświaty Rolniczej, z-cą dyrektora Ośrodka Doskonalenia Kadr i Postępu w Rolnictwie, kierował Międzyuczelnianym Ośrodkiem Metodycznym Akademii Rolniczych, a w końcu w zorganizowaną przez siebie od podstaw Katedrą Pedagogiki Rolniczej w WSR-P w Siedlcach. Zainicjował, powołał do życia i przez 18 lat kierował merytorycznie instytucją Olimpiad, Wiedzy i Umiejętności Rolniczych.

Zmarł 08.05.1994 r. Pochowany w Brwinowie k/Warszawy.

Antoni GAŁECKI (1882-1962)

Fizykochemik

Urodził się 13.05.1882 r. w Ąrka w Guberni Niegorodzkiej. Lubelskie Gimnazjum Męskie ukończył w 1903 r. Od 1919 r. był profesorem na Uniwersytecie Poznańskim. Prowadził badania naukowe głównie w dziedzinie chemii koloidów, korozji i fotochemii (światłoczułość hydratów miedzi). Autor podręcznika „Zarys chemii fizycznej” (1946).

Zmarł 28.09.1962 r. w Poznaniu.

Józef GAŁECKI (1825 - 1900)

prawnik, działacz niepodległościowy, sybirak

Urodził się 11.03.1825 r. w Lublinie. Ukończył lubelskie Gimnazjum Gubernialne, a następnie Kursy Prawne w Warszawie. Aplikował w lubelskim Trybunale Cywilnym. W 1844 r. został aresztowany w związku z działalnością niepodległościową, której mu nie udowodniono. Nadal działał w konspiracji związanej z Centralizacją Towarzystwa Demokratycznego Polskiego. W 1848 r., wyznaczony na naczelnika powiatu lubelskiego, zajmował się zbieraniem funduszy na cele organizacyjne. Aresztowany w 1851 r. więziony był w twierdzy w Bobrujsku i skazany na 6 lat ciężkich robót w Jekatierińsku pod Tarą. W 1855 r. skrócono mu karę lecz skazano na osiedlenie na Syberii. Mieszkał w Omsku wychowując synów syberyjskiego przemysłowca, opiekuna polskich zesłańców.

Na skutek starań brata uwzględniono jego prośbę o zwolnienie na powrót do Kraju. W 1860 r. powrócił do Lublina, gdzie działał społecznie. Był współzałożycielem Kasy Przemysłowców, Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego i Teatru Lubelskiego.

Zmarł 14.07.1900 r. w Lublinie.

Tadeusz GALECKI (Andrzej Strug) (1871-1937)

Prozaik, publicysta, działacz niepodległościowy i socjalistyczny

Urodził się 28.11.1871 r. w Lublinie. Lubelskie Gimnazjum Męskie ukończył w 1893 r. W 1895 r. uwięziony został w Cytadeli Warszawskiej za kontakty z P.P.S. W latach 1897-1900 przebywał na zesłaniu w Guberni archangielskiej. Po powrocie z zesłania prowadził działalność rewolucyjną w Warszawie. Po klęsce rewolucji 1905 r., w latach 1907-1914 przebywał w Paryżu, gdzie wstąpił do PPS-Frakcji Rewolucyjnej. Podczas I Wojny Światowej działał w Związku Strzeleckim, był żołnierzem Legionów i członkiem POW. W 1918 r. został mianowany wiceministrem propagandy w rządzie lubelskim Daszyńskiego. W Polsce niepodległej reprezentował lewe skrzydło PPS, był senatorem i działał w Lidze Obrony Praw Człowieka i Obywatela, Współzałożyciel Z.Z.L.P. Działalność publicystyczna pod pseudonimem ANDRZEJ STRUG, oparta na własnych doświadczeniach skupiała się na problematyce psychologicznej i moralnej walk rewolucyjnych, a następnie walki zbrojnej o niepodległość. Analizował społeczne i moralne oblicze nowoczesnego kapitalizmu, dając wyraz rozczarowaniu rzeczywistością Polski Niepodległej. Krytykował władzę pieniądza we współczesnym społeczeństwie kapitalistycznym oraz niszczące skutki wojen. Był autorem powieści „Żółty Krzyż” (1939), „Pieniądz” (1914) i „Wyspa zapomnienia” (1921). Był wielkim autorytetem moralnym dla współczesnych. Jego twórczość odegrała znaczną rolę w kształtowaniu obywatelskiej i lewicowej postawy polskiej inteligencji.

Zmarł 09.12.1937 r. w Warszawie.

Henryk GAWARECKI (1911-1989)

Historyk sztuki, architekt

Urodził się w 1911 r. w Twerze. Państwowe Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie ukończył w 1930 r., po czym ukończył Wydział Architektury Politechniki Warszawskiej, a po wojnie studiował historię sztuki na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim.

Od roku 1950 pracował na stanowisku wojewódzkiego konserwatora zabytków, był kierownikiem pracowni w Biurze Projektów Budownictwa Wiejskiego w Lublinie, a następnie, do przejścia na emeryturę, pełnił funkcję wicedyrektora oddziału P.O. „Pracownie Konserwacji Zabytków”. Cechowała go rozległa wiedza o Lublinie i jego dziejach, którą przekazywał w swej szerokiej działalności popularyzatorskiej.

Był autorem licznych prac o architekturze miasta, jego ulicach, zabytkach, sztuce, kulturze i ludźmi związanymi z dawnym Lublinem. Brał udział w kształceniu studentów historii sztuki na KUL i archeologii na UMCS.

Posiadał liczne odznaczenia państwowe i wyróżnienia wielu instytucji społecznych.

Zmarł 20.03.1989 r.

Witold GIEŁŻYŃSKI (1886-1966)

dziennikarz, publicysta

Urodził się 09.06.1886 r. w Krasnymstawie. Uczęszczał do rosyjskiego Gimnazjum Męskiego w Lublinie, wykazując szczególnie aktywną działalność polityczną i patriotyczną. Działał w Związku Młodzieży Socjalistycznej. Od 1914 r. był związany z miesięcznikiem „Myśl Polska”. Od 1920 r. pracował w „Kurierze Polskim” jako sprawozdawca sejmowy i zastępca redaktora naczelnego. Aktywnie czynny był w organizacjach dziennikarskich. W latach 1925-26 był prezesem Syndykatu Dziennikarzy, a od 1933 r. wiceprezesem Związku Dziennikarzy RP. W latach 1926-33 redagował m.in.: „Epokę”, „Ekspres Poranny” i „Kurier Czerwony”. Od 1933 r. wykładał w Wyższej Szkole Dziennikarskiej w Warszawie.

W okresie okupacji niemieckiej związany był z prasą podziemną. Był współredaktorem konspiracyjnego dwutygodnika warszawskiego, wydawanego przez Biuro Informacji i Propagandy Komendy Głównej ZWZ-AK. Od 1942 r. publikacja ta miała dodatek historyczno-wojskowy „Żołnierz Polski w Kampanii Wizeńskiej”, a następnie „Żołnierz Polski w Drugiej Wojnie Światowej”. Ukazywały się one do wybuchu Powstania Warszawskiego. Od 1945 r. był publicystą „Kurierza Codziennego”, a w latach 1945-47 redaktorem naczelnym „Gazety Ludowej”. Był autorem książki „Prasa Warszawska 1661-1914” (1962).

Zmarł w 1966 r. w Warszawie.

Józef GIERCZAK (1889-1937)

Działacz niepodległościowy, urzędnik państwowy

Urodził się 11 marca 1889 r. w Lublinie. Uczęszczał do rosyjskiego gimnazjum męskiego. Wydalony za udział w strajku 1905 r., naukę kontynuował w Gimnazjum prywatnym im. Staszica, które ukończył w 1909 r. Ze względów materialnych nie mógł kontynuować rozpoczętych studiów politechnicznych. Był wielokrotnie aresztowany za udział w nielegalnych organizacjach politycznych i niepodległościowych. Po wejściu Austriaków do Lublina działał w milicji obywatelskiej. Wstąpił do Legionów. W P.O.W. przeszedł szkołę podoficersko-instruktorską oraz szkolił ochotników w Lublinie i okolicy. Prowadził działalność konspiracyjną-peowiacką w pow. Krasnostawskim. Aresztowany za przewóz nielegalnej literatury, zwolniony został z więzienia na Zamku Lubelskim w 1918 r. Działał nadal konspiracyjnie. Brał udział w proteście przeciw postanowieniom pokoju w Brześciu, a następnie przy przejmowaniu władzy od Austriaków. Po wyzwoleniu działał we władzach powiatu Koneckiego obejmując stanowisko zastępcy starosty. Przeszedł następnie na analogiczne stanowisko w Jędrzejowie.

Odznaczony był Medalem Niepodległości.

Zmarł 10.02.1937 r. w Krakowie.

Aleksander GŁOWACKI – Bolesław PRUS (1847-1912)

pisarz i publicysta

Urodził się 20.08.1847 r. w Hrubieszowie. Po stracie rodziców wychowywał się u krewnych w Puławach i Lublinie, gdzie w 1856 r. rozpoczął naukę szkolną. Kontynuował ją później, mieszkając u starszego brata – nauczyciela w Siedlcach, i Kielcach. W 1863 r. wziął udział w Powstaniu Styczniowym. Ranny w potyczce, więziony był na Zamku w Lublinie. Zwolniony ze względu na młody wiek, podjął ponownie naukę w rosyjskim Gimnazjum Męskim w Lublinie, które ukończył w 1866 r. Przez dwa lata studiował na Wydziale Matematyczno-Fizycznym Szkoły Głównej w Warszawie. Zmuszony do przerwania nauki, przeniósł się do Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa w Puławach, z którego z przyczyn politycznych został usunięty. Dalej kształcił się sam, utrzymując się z dawania korepetycji, wychowawstwa, a nawet z pracy w fabryce.

Swą twórczość publicystyczną zapoczątkował utworami humorystycznymi i felietonami prasowymi. W 1873 r. nawiązał stałą współpracę z czasopismami „Mucha” i „Kolce”. W latach 1882-83 był redaktorem „Nowin”, a następnie współpracował z „Kurierem Warszawskim” i „Kurierem Codziennym”.

Początkowo związany był ideowo z umiarkowanym pozytywizmem, legalizmem, ideą pracy organicznej i solidaryzmem społecznym. Krytykował zacofanie, lekkomyślność i bierność społeczną. Stopniowo wzrastał jego pesymizm i krytycyzm wobec klas posiadających. W twórczości literackiej odchodził od humorystyki rozrywkowej i satyrycznej. Pisał nowele i dłuższe opowiadania. Był współtwórcą polskiego realizmu krytycznego, nowatorem w zakresie kompozycji i stylu powieściowego. Pisał pod pseudonimem BOLESŁAW PRUS (herb rodowy). Był autorem wielu nowel i powieści.

Kolejno ukazały się m.in.: „Anielka” (1880), „Lalka” (1885), „Emancypantki” (1893), „Faraon” (1896). Jego powieści publikowane były odcinkami w „Kurierze Codziennym” i „Tygodniku Ilustrowanym”. W 1895 r. odbył jedyną większą podróż zagraniczną do Niemiec, Szwajcarii i Francji. W latach 1897-99 opublikował w „Kurierze Codziennym” swe ideologiczne wyznanie wiary – „Najogólniejsze ideały życiowe”. Rewolucję 1905 r. przyjął początkowo z entuzjazmem, ale później nawoływał do wzajemnych ustępstw i głosił politykę ugody na zasadzie autonomii dla Królestwa.

Ze względu na pogarszający się stan zdrowia ograniczał pracę publicystyczną. Ostatnimi jego pracami był artykuł „Oda do młodości”, zamieszczona w piśmie „Młodość”, oraz powieść „Dzieci” (1908). Nie zdążył już ukończyć powieści „Przemiany” publikowanej w odcinkach w „Tygodniku Ilustrowanym”. Jego twórczość nie była w pełni za życia pisarza doceniana. Wywarła ona jednak duży wpływ na Stefana Żeromskiego, Andrzeja Struga i Marię Dąbrowską.

Zmarł 19.05.1912 r. w Warszawie.

Witold GŁUCHOWSKI (1920-1994)

biolog, zootechnik

Urodził się 29.11.1920 r. w Kokandzie (Turkistan). Państwowe Gimnazjum i Liceum im. St. Staszica w Lublinie ukończył w 1939 r. Przebywając na obozie junackim dostał się do niewoli sowieckiej. W drodze wymiany z Niemcami trafił do obozu jenieckiego w Norymberdze, skąd uciekł do Kraju. Ukrywał się pracując fizycznie. Jako członek AK walczył w oddziale „Nerwy”. Był ciężko ranny. W latach 1944-1949 odbył studia rolnicze na UMCS, uzyskując magisterium nauk agronomicznych. Podjął pracę na uczelni pod kierunkiem prof. prof. Zabielskiego i Kaufman. W 1958 r. uzyskał doktorat. Staż naukowy odbył w Zurichu i w Szwecji. W 1968 r. uzyskał stanowisko docenta i kierownika katedry. Do 1976 r. był dyrektorem Instytutu Biologicznych Podstaw Produkcji Zwierzęcej. Zajmował się zagadnieniami hodowlano-selekcyjnymi w drobiarstwie i w hodowli zwierząt futerkowych.

W 1990 r. otrzymał nominację na profesora nadzwyczajnego. Jego dorobek naukowy i publikacyjny obejmuje 60 pozycji. Wdrażał nowoczesną dydaktykę, zwłaszcza w zakresie hodowli drobiu.

Na emeryturę przeszedł w 1991 r.

Zmarł 03.02.1994 r. w Lublinie.

Wiesław GODLEWSKI (1918-1994)
Stoczniovec

Urodził się 20.09.1918 r. w Częstochowie. Państwowe Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie ukończył w 1936 r. Do wybuchu wojny odbywał praktykę w stoczni gdańskiej i studiował na Wydziale Budowy Okrętów Konspiracyjnej Politechniki Warszawskiej. Był żołnierzem Armii Krajowej. W 1945 r. na podstawie dotychczasowych studiów, Akademia Śląska w Krakowie nadała mu stopień akademicki inżyniera – mechanika. W kwietniu 1945 r. wraz z Grupą Operacyjną (morską) przybył do Gdańska. Pracował w Biurze Odbudowy Portu oraz w Zjednoczeniu Stoczni Polskich, a od 1947 r. w Polskim Rejestrze Statków – na różnych stanowiskach.

Był biegłym sądowym i ławnikiem Izby Morskiej w Gdyni. Czynnie działał w Polskim Związku Żeglarskim. Posiadał stopień jachtowego kapitana Żeglugi Wielkiej oraz kapitana motorowodnego Żeglugi Wielkiej.

Zmarł 14.05.1994 r. w Gdańsku.

Aleksander GOLIŃSKI (1879-1938)

Działacz społeczny

Urodził się 10.10.1879 w Urzędowie. Uczęszczał do Gimnazjum Męskiego w Lublinie, a następnie rozpoczął studia na Wydziale Prawnym Uniwersytetu Warszawskiego. Studiów nie ukończył, ponieważ wobec podejrzeń władz o działalność patriotyczną, został w 1901 r. powołany do wojska. Po odbyciu służby wojskowej powrócił do Urzędowa.

W 1904 r. został wydalony z Królestwa na Żmudź jako podejrzany o działalność wywrotową. Do Urzędowa wrócił w 1905 r. Wraz z Leonem Hemplem organizował instytucje o charakterze gospodarczym i oświatowym. Przed I Wojną Światową związany był z ruchem Ludowym „Zaranie”. W czasie wojny był wójtem Urzędowa. Po wojnie zerwał z ruchem postępowym i związał się z Narodową Demokracją. Stał się klerykałem i nacjonalistą.

Zmarł 13.08.1938 r. w Urzędowie.

Seweryn GOŁĘBIOWSKI (1820 – 1854)

historyk, biograf

Urodził się 08.01.1820 r. w Puławach. Gimnazjum Lubelskie ukończył w 1837 r., po czym rozpoczął studia na Uniwersytecie Petersburskim. Aresztowany w 1837 r. w związku ze sprawą Szymona Konarskiego został zesłany do Permu, gdzie pod nadzorem policyjnym pracował w Kancelarii Gubernatora. W 1844 r. uzyskał zgodę na przesiedlenie do Grodna, a następnie w Lubelskie. Na zesłaniu uczył się intensywnie języków obcych. Po uwolnieniu pracował krótko w majątkach A. Zamoyskiego. W latach 1846 – 47 był nauczycielem w Odessie, a dwa następne lata spędził w domu rodzinnym w Kazmierówce pod Hrubieszowem. Utrzymywał kontakty z tajnymi organizacjami patriotycznymi. W 1850 r. przebywał w Wilnie, gdzie gromadził materiały do historii czasów zygmunto-wskich. Napisał wówczas „Czasy Zygmunta Augusta”. Po przeniesieniu się do Warszawy zaczął gromadzić materiały o życiu i działalności J. Zamoyskiego i S. Żółkiewskiego. Opublikował wiele rozpraw historycznych i biograficznych oraz felietonów na łamach „Biblioteki Warszawskiej” i „Gazety Warszawskiej”.

Opracował szeroką biografię hetmana Żółkiewskiego, która wysłana do wydawcy w Wilnie, niestety zaginęła. Zachował się jedynie rękopis pamiętnika z czasów wygnania w Permie.

Zmarł 20.05.1854 roku w Diwoczkach k/Żytomierza.

Władysław GOSIEWSKI (1844 – 1911)

matematyk, fizyk i filozof

Urodził się 08.06.1844 r. w Honiatynie. Uczył się w Gimnazjum Męskim w Lublinie. Studiował początkowo medycynę, później w latach 1863 – 1867 matematykę w Szkole Głównej w Warszawie, a następnie w Paryżu do 1874 r., gdzie od 1870 r. był sekretarzem Polskiego Towarzystwa nauk Ścisłych. Po powrocie do Kraju, ze względu na rozwiązanie Szkoły Głównej, uczył matematyki w szkołach handlowych i pracował w Towarzystwie Kredytowym m. Warszawy.

Był współzałożycielem czasopisma „Prace matematyczno-fizyczne” (1888). Od 1889 r. był członkiem Korespondentem Akademii Umiejętności w Krakowie. W 1907 r. należał do założycieli Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Był autorem ponad 60 prac naukowych z dziedziny matematyki i fizyki.

Napisał m.in.: podręcznik „Zasady rachunku prawdopodobieństwa” (1906).

Zmarł 16.04.1911 r. w Wołominie.

Witold GOSIK-GOSIEWSKI (1903-1946)

Lekarz medycyny

Urodził się 02.12.1903 r. w Nałęczowie. Uczęszczał do Szkoły Filologicznej im. Staszica w Lublinie, lecz w 1920 r. jako 17-latek zaciągnął się do Jazdy Ochockiej mjr. Jaworowskiego w Lublinie i brał udział w walce obronnej Warszawy. Po wojnie kontynuował naukę i zdał maturę w 1924 r.

Borykając się z trudnościami finansowymi i żyjąc z udzielania korepetycji studiował medycynę na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie uzyskał w 1930 r. tytuł doktora wszech nauk lekarskich.

Po promocji osiadł w Wąwolnicy prowadząc tam z wielkim wzięciem praktykę lekarską. W okresie okupacji niemieckiej udzielał pomocy medycznej żołnierzom AK i ukrywającym się Żydom. W 1942 r. po zajściu z kolejarzem niemieckim został skatowany i przewieziony na Zamek, gdzie był torturowany przez gestapo. Po półtorarocznym więzieniu na Zamku został przez żonę wykupiony. Ciężkie warunki więzienne podkopały jego zdrowie, lecz z pełnym oddaniem powrócił do praktyki lekarskiej. Po okupacji niemieckiej, swymi przekonaniem i zachowaniem naraził się „władzy ludowej”. Jego metody leczenia, które z powodzeniem stosował przed wojną nie znalazły uznania w środowisku lekarskim. Doradczono Izbie lekarskiej zamknięcie go w zakładzie psychiatrycznym. W 1945 r. został aresztowany i osadzony w zakładzie dla psychicznie chorych. Sprawilo to, że mógł tam udzielać pomocy medycznej. Zniechęceni, pozbawiony opieki rodzinnej, do końca życia był pół lekarzem, pół pacjentem szpitala psychiatrycznego.

Zmarł w osamotnieniu 15.02.1946 r. w Barczewie.

Zbigniew GÓRALSKI (1928-1997)

historyk, pedagog

Urodził się 08.07.1928 r. w Lublinie. Maturę uzyskał w 1949 r. w Państwowym Liceum im. St. Staszica w Lublinie. W latach 1950-56 studiował historię na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, po czym podjął pracę w Wyższej Szkole Nauczycielskiej w Kielcach. W 1960 r. uzyskał na Uniwersytecie Warszawskim stopień naukowy doktora nauk humanistycznych, a dwa lata później habilitował się w zakresie nowożytnej historii Polski. 1 sierpnia 1972 r. został mianowany docentem i nauczycielem akademickim w Wyższej Szkole Nauczycielskiej i w Wyższej Szkole Pedagogicznej im. Jana Kochanowskiego w Kielcach. 1 listopada 1990 r. uzyskał stanowisko profesora nadzwyczajnego, a 1 kwietnia 1997 r. – profesora zwyczajnego.

Był autorem wielu publikacji z dziedziny historii Polski i historii powszechnej nowożytnej. Odznaczony był Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Nagrodą Ministra Edukacji Narodowej.

Zmarł 08.09.1997 r. w Kielcach.

Józef GÓRNY (1917-1983)

Żołnierz, marynarz

Urodził się 10.06.1917 r. w Trębaczowie na Lubelszczyźnie. Państwowe Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie ukończył w 1936 r. W toku nauki brał czynny udział w samorządzie szkolnym, którego w roku 1935/36 był prezesem. W 1939 r. ukończył Szkołę Podchorążych Marynarki Wojennej w Toruniu. Walczył w obronie Wybrzeża na ORP „Rybitwa” i w baterii p.lot. w Jastarni. Po kapitulacji Helu przebywał w obozach jenieckich w Niemburg, Spittal i Woldenberg. Uwolniony z niewoli przez wojska sowieckie, przypadkowo ranny, przebywał do października 1945 r. w szpitalu, a następnie powołany został do służby w Marynarce Wojennej. W styczniu 1952 r. w ramach czystki stalinowskiej w kadrze oficerskiej przeniesiony został do rezerwy w stopniu komandora podporucznika. Rehabilitowany został w 1957 r.

Za udział w obronie Wybrzeża i służbę w Marynarce Wojennej został odznaczony Krzyżem Walecznych, Medalem Zwycięstwa i Wolności, Odznaką Grunwaldzką, Medalem za Odrę, Wisłę i Bałtyk.

W lutym 1952 r. związał się z Polskim Rejestrem Statków. Pracując, ukończył w 1956 r. Wydział Okrętów Politechniki Gdańskiej. W 1962 r. po 3-letnim pływaniu na statkach w Indonezji, uzyskał dyplom kapitana Żeglugi Wielkiej. Od 1966 r. do 1968 r. był z ramienia Polskiego Rejestru Statków doradcą ministra transportu Kuby. Od 1980 r. nadzorował budowę statków w stoczni w Kadyksie w Hiszpanii.

Zmarł 14.04.1983 r. w Kadyksie.

Wacław GRUDZIŃSKI (1871-1943)

Muzyk

Urodził się 24.12.1871 w Lublinie. Lubelskie Gimnazjum Męskie ukończył w 1889 r. Kształcił się następnie w Instytucie Muzycznym w Warszawie w klasie skrzypiec, uzyskując dyplom w 1894 r. Początkowo udzielał lekcji muzyki w Warszawie. W 1896 r. uzupełniał wykształcenie muzyczne w Belgii.

W 1897 r. osiadł w Lublinie. W latach 1900-1901 uczył i koncertował w Łodzi. W latach 1902-1905 był nauczycielem w prywatnej szkole muzycznej St. Sobolewskiego, a następnie związał się ze Szkołą Muzyczną im. St. Moniuszki. W latach 1923-1926 był jej dyrektorem, jak również dyrektorem Towarzystwa Muzycznego. Od 1929 r. był dyrektorem Szkoły Muzycznej im. Fr. Chopina w Lublinie. W okresie okupacji udzielał lekcji muzyki.

Zmarł 14.01.1943 r. w Lublinie

Stefan GRZEGORCZYK (1916-1996)

Pedagog, matematyk

Urodził się 28.08.1916 r. w Lublinie. W 1936 roku ukończył Państwowe Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie. W latach 1937-38 odbył służbę wojskową w Szkole Podchorążych Rezerwy Artylerii we Włodzimierzu Wołyńskim, kończąc ją w stopniu podchorążego kaprala. Zmobilizowany w 1939 r. został wcielony do 10 p.a.l. w Łodzi, gdzie uzyskał stopień plutonowego podchorążego. W kampanii wrześniowej walczył w Armii 'Łódź'. W rejonie Janowa Lubelskiego dostał się do niewoli sowieckiej i osadzony został w Szepietówce. W ramach wymiany jeńców został przekazany stronie niemieckiej. W Lublinie zdołał zbiec z transportu i ukryć w rodzinnym mieście. W Lublinie podjął pracę w warsztacie ślusarskim swego ojca. Jeszcze w 1939 r. wstąpił do ZWZ, później do AK. Początkowo zajmował się kolportażem prasy podziemnej, a od 1943 r. był instruktorem w konspiracyjnej Szkole Podchorążych AK, organizując wykłady i zajęcia praktyczne w terenie przy oddziałach „Nerwy” i „Szarugi”. Używał pseudonimów: „Mocny” i „Stoga”. Dopiero w 1990 r. został przeniesiony w stan spoczynku i awansowany do stopnia kapitana rozporządzeniem Prezydenta RP na wychodźstwie.

Po zakończeniu działań wojennych został zatrudniony w Warsztatach Wydziału Drogowego PKP w Lublinie. Ciężko pracując fizycznie, w 1946 r. rozpoczął studia na Wydziale Mat.-Przyrodniczym UMCS w Lublinie, przerwane w 1948 r. wobec podjęcia pracy w Centrali Rybnej. Studia ukończył w 1952 r., rozpoczynając pracę dydaktyczną w II Liceum Ogólnokształcącym im. J. Zamojskiego jako nauczyciel matematyki, którą kontynuował nieprzerwanie do przejścia na emeryturę w 1981 r. Przez następne 10 lat pracował w niepełnym wymiarze godzin w lubelskich liceach i Technikum Kolejowym.

W toku swej pracy zawodowej wykazał się jako wybitny pedagog i doskonały wychowawca młodzieży, wszczepiając jej swoje, najbardziej wartościowe cechy osobowości – odpowiedzialność, punktualność i solidność.

Silnie związany z miejscem swej wieloletniej pracy z Liceum Zamojskiego – utrzymywał do końca więzi koleżeńskie ze szkolnej ławy i pamięć o Gimnazjum im. Staszica, które w zasadniczym stopniu ukształtowały jego osobowość.

Zmarł 08.08.1996 r. w Lublinie.

Władysław GRZEŚKOWIAK (1918 - 1984)

pedagog, technolog

Urodził się 08.06.1918 r. w Permie (Rosja). Państwowe Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie ukończył w 1936 r., po czym rozpoczął studia na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Lwowskiej. Przeniósł się następnie na Wydział Budowy Maszyn, który ukończył na tej uczelni w okresie okupacji. W 1945 r. złożył egzamin dyplomowy na Wydziale Mechanicznym Politechniki Śląskiej. W latach 1945-1947 pracował w Hucie Batory w Chorzowie na stanowisku asystenta ruchu. W 1947 r. rozpoczął pracę dydaktyczną na Politechnice Gdańskiej, kolejno na stanowiskach st. asystenta, adiunkta i z-cy profesora. Od 1964 r. był wykładowcą w Katedrze Teorii Maszyn Ciepłych na Wydziale Maszynowym. Prowadził wykłady na studiach dziennych i wieczorowych, inżynierskich i magisterskich na Wydziałach Budowy Maszyn i Budowy Okrętów. Wykłady obejmowały termodynamikę techniczną i teorię maszyn ciepłych. Brał czynny udział w pracach organizacyjnych i wychowawczych Uczelni. Pełnił funkcję prodziekana Wydziału Maszynowego, członka Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej, członka Komisji Rekrutacyjnej, Opiekuna Roku i opiekuna domu akademickiego.

Był autorem i współautorem wielu prac dotyczących teorii maszyn ciepłych oraz skryptów dla studentów.

Za pracę naukową i dydaktyczną odznaczony był Złotym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Zmarł 27.01.1984 r. w Gdańsku.

Stanisław GRZYBOWSKI (1865-1943)

Technolog-cukrownik

Urodził się 11.01.1865 r. w Lublinie. Lubelskie Gimnazjum Męskie ukończył w 1885 r. Studiował na Wydziale Przyrodniczym Uniwersytetu Warszawskiego specjalizując się w technologii cukrownictwa. Otrzymał doktorat h.c. Politechniki Warszawskiej. W 1927 r. był współzałożycielem Instytutu Przemysłu Cukrowniczego w Warszawie.

Autor licznych artykułów i podręczników specjalistycznych m.in.: „Technologia Buraka Cukrowego” (1912), „Rafinowanie cukru” (1927), „Chemiczne oczyszczanie soku dyfuzyjnego i jego kontrola” (1935).

Zmarł 13.04.1943 w Dobrzelinie.

Walenty HARTWIG (1910-1991)

Endokrynolog

Urodził się 07.10.1910 r. w Moskwie. Państwowe Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie ukończył w 1928 r. Po studiach na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego w 1934 r. otrzymał dyplom lekarza i podjął pracę w woj. Kieleckim. Po odbyciu służby wojskowej w Szkole Podchorążych Sanitarnych i praktyki lekarskiej w Wyższej Szkole Wojennej w Warszawie, podjął pracę w II Klinice Chorób Wewnętrznych Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Warszawskiego. W 1939 r. był ordynatorem Szpitala Wojennego w Lublinie i Łucku. W okupowanej Warszawie prowadził tajne nauczanie medycyny i współdziałał z ruchem oporu. W czasie powstania pracował w Szpitalu Dzieciątka Jezus, z którym został ewakuowany do Pruszkowa. Habilitował się w 1949 r. W 1954 r. uzyskał tytuł profesora. W latach 1954-1958 był dyrektorem Instytutu Doskonalenia Kadr Lekarskich w Warszawie. Za udział w pielgrzymce lekarzy do Częstochowy w 1958 r. był represjonowany i zwolniony z pracy. Poświęcił się pracy nad tworzeniem podstaw endokrynologii klinicznej. Był członkiem licznych towarzystw naukowych. W 1980 r. przeszedł na emeryturę.

Zmarł 04.10.1991 r. w Warszawie.

Stanisław HASZEWICZ (1842 – 1912)

lekarz, działacz społeczny i kulturalny

Urodził się 15.04.1842 r. w Hrubieszowie. Do Gimnazjum Męskiego uczęszczał w Lublinie. W roku 1858/59 zapisał się na I rok studiów w Akademii Medyko-Chirurgicznej w Warszawie. Udział w Powstaniu Styczniowym uniemożliwił mu ukończenie studiów. Emigrował do Francji. Ponowił tu studia medyczne, które ukończył w 1869 r. W rok później dokonał nostryfikacji tytułu doktora w Krakowie. Po amnestii osiadł w Warszawie. W okresach letnich był wziętym lekarzem w Karlsbadzie, gdzie od 1897 r. był wiceprezesem tamtejszego Towarzystwa Lekarskiego. Działał na polu oświaty, głównie w Poznańskim i na Śląsku Cieszyńskim. Szczególnie opiekował się Polską Macierzą Szkolną w Cieszynie, gdzie przyczynił się do założenia polskiej szkoły ludowej. Pomagał finansowo wielu towarzystwom oświatowym.

Zmarł 03.10.1912 r. w Warszawie.

Antoni HEMPEL (1865-1923)

Działacz społeczny i gospodarczy

Urodził się w 1865 r. w Skórczycach, w pow. Janowskim. Lubelskie Gimnazjum Męskie ukończył w 1885 r., po czym w 1888 r. ukończył Wydział Agronomiczny Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnego w Puławach. Był członkiem ZMP („Zet”), Ligi Polskiej, a następnie Ligi Narodowej. W r. 1889 wziął w dzierżawę wraz z kolegami z Instytutu folwark Wrogocin, w pow. Płockim. Prowadził gospodarstwo rolne na zasadach spółdzielczych i łączył z tą pracą oświatową wśród chłopów i nauczycieli ludowych. Ten eksperyment spółdzielczego gospodarowania spotkał się z represjami. Wspólnicy – Płoski i Bojanowski zostali w 1890 r. aresztowani. Hempel uciekł za granicę. Zapoznawał się tam z kooperatywami rolnymi i organizacją związków zawodowych. Brał udział w wyprawie do Brazylii i Argentyny, interesując się losem polskich emigrantów. Po powrocie został aresztowany i osadzony w Cytadeli Warszawskiej a następnie w więzieniach Płocka i Janowa. Ostatecznie został zwolniony wobec braku podstaw prawnych. W 1894 r. wydzierżawił dobra gościeradowskie. Od 1906 r. gospodarował we własnym, zakupionym majątku Wołowice w pow. Janowskim. Działal społecznie w kierunku gospodarki opartej na kapitalizmie i solidaryzmie. W 1907 r. był posłem do II Dumy Państwowej.

Zmarł 19.12.1923 r. w Świeciechowie.

Piotr HEMPEREK (1931 - 1992)

ksiądz biskup

Urodził się 28.06.1931 r. w Ignacowie pod Lublinem. Uczęszczał początkowo do prywatnego Gimnazjum im. Stefana Batorego, lecz egzamin dojrzałości zdał w 1950 r. w Państwowym Liceum im. St. Staszica w Lublinie. Następnie podjął studia w Lubelskim Seminarium Duchownym. Święcenia Kapłańskie otrzymał 17.12.1955 r., studiując już prawo kanoniczne na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Po ukończeniu studiów otrzymał nominację na notariusza kancelarii biskupiej oraz prefekta Technikum Drogowego w Lublinie. W 1963 r. został sędzią Sądu Biskupiego, a po obronie pracy doktorskiej podjął pracę naukową i dydaktyczną na Wydziale Prawa Kanonicznego KUL. W 1972 r. habilitował się i już jako docent został kierownikiem Katedry Prawa Publicznego i Źródeł Prawa Kanonicznego. Jednocześnie wykładał prawo kanoniczne w Lubelskim Seminarium Duchownym. W KUL pełnił kolejno funkcje: prodziekana, dziekana Wydziału Prawa Kanonicznego i zastępcy prorektora. W 1978 r. uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego. W 1983 r. został rektorem KUL. Siódmego maja 1982 r. został mianowany biskupem tytularnym Equillo i sufraganiem lubelskim. Od 1984 r. był dziekanem Kapituły Katedralnej Lubelskiej. Przewodniczył, a następnie był członkiem Rady Kapłańskiej Diecezji Lubelskiej. W Synodzie Lubelskim powierzono mu przewodnictwo komisji głównej. Został członkiem Rady Konsultantów. Przewodniczył kolegium redaktorskiemu „Wiadomości Diecezji Lubelskiej” oraz „Wiadomości Archidiecezji Lubelskiej”.

W 1987 r. przygotowywał wizytę Ojca Świętego na Uczelni. Intensywna praca nadwreżyła stan jego zdrowia i w 1988 r. zrezygnował z godności rektora KUL.

Był autorem wielu prac naukowych.

Zmarł nagle 04.07.1992 r. w Zakopanem.

Władysław HOLEWIŃSKI (1834-1919)

prawnik

Urodził się 19.09.1834 r. w Białej Podlaskiej. Rosyjskie Gimnazjum Męskie ukończył w Lublinie w 1853 r., a następnie studia prawnicze na Uniwersytecie Petresburskim. Studia uzupełniał we Francji i Niemczech. W 1861 r. w stopniu magistra praw jako lojalista, pełnił obowiązki podprokuratora przy Trybunale Cywilnym w Warszawie, a następnie pracował w Komisji Rządowej Sprawiedliwości, będąc w latach 1863-1872 dyrektorem Kancelarii. W 1865 r. opracował „Projekt Kodeksu postępowania Karnego”. W 1872 r. uzyskał doktorat i do 1896 r. zajmował wysokie stanowiska w sądownictwie, pracując również w Szkole Głównej. Jako profesor zwyczajny wykładał prawo cywilne i handlowe. Po zamknięciu S.G. wykładał na Rosyjskim Uniwersytecie Warszawskim. Dwukrotnie był dziekanem Wydziału Prawa. Działal również społecznie, będąc jednym z założycieli Kasy im. Mianowskiego. Był współorganizatorem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. W 1918 powołany został w skład Komisji Kodyfikacyjnej. Mianowany został prof. honoris causa Wydziału Prawa UW i doktorem honoris causa Uniwersytetu Poznańskiego. Klasycznym dziełem jego dorobku naukowego była książka „O zobowiązaniach podług Kodeksu Napoleona”.

Zmarł 08.10.1919 r. w Warszawie.

Józef HORNOWSKI (1874-1929)

Lekarz

Urodził się 30.07.1874 r. Gimnazjum Męskie w Lublinie ukończył w 1895 r. Rozpoczął studia medyczne w Dorpacie. W 1898 r. przeniósł się do Warszawy. W roku 1898/99 zamieszany w strajk uniwersytetów rosyjskich, zesłany został do Wilna. Po powrocie pracował w Szpitalu Przemienienia na Pradze. W 1900 r. ukończył studia lekarskie i wyjechał do Berlina. W 1902 powrócił do Warszawy. W latach 1905-1906 był kierownikiem ambulatorium, gabinetu rentgenologicznego i prosektorium. W 1907 r. pracował jako asystent w Zakładzie Anatomii Patologicznej we Lwowie. W 1908 r. uzyskał tytuł doktora medycyny. Od 1911 r. był docentem, a w 1914 r. uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego. Pracował na stanowisku prosektora zakładu dla umysłowo chorych w Kułparkowie. Od 1917 r. był profesorem zwyczajnym. Od 1919 r. prowadził Katedrę anatomii patologicznej w Warszawie. Współpracował z wieloma towarzystwami naukowymi. W 1923 Polska Akademia Umiejętności nadała mu tytuł członka-korespondenta.

Zmarł w 1929 r. w Warszawie.

Bolesław HRYNIEWIECKI (1875-1963)

botanik

Urodził się 20.02.1875 r. w Międzyrzeczu Lubelskim. Rosyjskie Gimnazjum Męskie w Lublinie ukończył w 1892 r., po czym rozpoczął studia przyrodnicze na Uniwersytecie Warszawskim. W 1894 r. za udział w patriotycznej manifestacji został usunięty z uczelni, uwięziony i wywieziony w głąb Rosji. W 1900 r. ukończył studia na uniwersytecie w Dorpacie. W latach 1914-19 był profesorem botaniki na uniwersytecie w Odessie oraz dyrektorem tamtejszego ogrodu botanicznego. Odbył szereg podróży naukowo-badawczych na Ural, Kaukaz i do Armenii. W 1919 r. wrócił do Kraju i został profesorem systematyki i geografii roślin na Uniwersytecie Warszawskim oraz dyrektorem ogrodu botanicznego. Od 1922 r. był członkiem PAU, a od 1951 r., członkiem PAN. Był jednym z założycieli i wieloletnim prezesem oraz członkiem honorowym Polskiego Towarzystwa Botanicznego, a także Ligi Ochrony Przyrody. Opublikował ponad 150 prac z zakresu systematyki i geografii roślin. Był autorem prac: „Zarys flory Litwy” (1933), „Zarys dziejów botaniki” (1949), „Owoce i nasiona” (1952). Znakomity pedagog, łączył zainteresowania przyrodnicze z humanistycznymi. Był autorem wielu artykułów, wspomnień i rozpraw popularno-naukowych, np.: „Adam Mickiewicz a flora Litwy”. Był jednym z pionierów i wybitnych działaczy ochrony przyrody w Polsce. Przyczynił się do utworzenia parków narodowych – tatrzańskiego i świętokrzyskiego.

Zmarł 13.02.1963 r. w Brwinowie.

Zbigniew JAKUBIK (1920-1976)
Partyzant, literat

Urodził się 07.08.1920 r. w Krzeszowie, w woj. Warszawskim. Ukończył Państwowe Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie w 1939 r. uzyskując tzw. małą maturę. Po wybuchu wojny związał się z ruchem partyzanckim w Józefowie.

W czerwcu 1944 r. został ciężko ranny w bitwie pod Osuchami. Operowany był w Szczebrzeszynie w warunkach konspiracyjnych. Zachęcony przez tamtejszego lekarza i działacza społecznego dr Klukowskiego spisał wspomnienia partyzanckie, które były jego debiutem literackim. Po wojnie wrócił do Lublina i ukończył Liceum Wieczorowe Związku Młodzieży Wiejskiej „Wici”. W roku akademickim 1946/47 rozpoczął studia polonistyczne na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Był członkiem Koła Polonistów i założycielem Sekcji Twórczości Własnej. W 1947 r. otrzymał III nagrodę na ogólnopolskim konkursie na nowelę lub opowiadanie. W tym samym roku otrzymał wyróżnienie w konkursie ogłoszonym przez „Radio i Świat”. W 1949 r. został przyjęty do Związku Literatów Polskich. Wydał tylko jedną książkę: „Czapkę na bakier”. Jej ciąg dalszy pt.: „Mój wstrętny brzuch”, opisujący perypetie autora z jego dolegliwościami po odniesieniu ran, komplikacji z powodu wrodzonej wady serca, został wycofany przez autora z wydawnictwa.

Zmarł 11.02.1976 r. w Lublinie.

Stefan JANICKI (1931-1993)

historyk, archiwista

Urodził się 08.11.1931 r. w Lublinie. W latach 1946-51 uczęszczał do Państwowego Gimnazjum i Liceum im. St. Staszica w Lublinie. W 1949 r. za udział w obchodzie Święta Niepodległości 11 listopada został usunięty ze Szkoły i dopiero w wyniku stanowczej postawy niektórych pedagogów ponownie do niej przyjęty. Maturę uzyskał w 1951 r., ale nie dostał się na studia chemiczne w UMCS. Zapisał się na studia historyczne w KUL. Egzamin magisterski zdał w 1956 r. Podjął pracę w Wojewódzkim Archiwum Państwowym.

W 1961 r. ukończył uzupełniający kurs archiwalny w Rogowie, a od 1965 r. przeszedł na etat naukowo-badawczy, pełniąc jednocześnie funkcję kierownika oddziału. Na etacie tym pozostawał do 1982 r., kierując opracowywaniem archiwaliów. Ochronił przed zniszczeniem akta urzędów i prokuratur, zwłaszcza wojskowych, dzięki czemu umożliwiono rzetelne przedstawienie mało znanych wydarzeń, często zafalszowanych przez oficjalną historiografię PRL. Początkowo zajmował się materiałami archiwalnymi, dotyczącymi administracji gubernialnych na terenie Lubelszczyzny, ze szczególnym uwzględnieniem działalności Rządu Guberni Chełm z lat 1913-1918. Zarchiwizował też część dokumentów okresu międzywojennego oraz wydarzeń z okresu 1944-1945. W 1985 r. objął kierownictwo oddziału akt PRL i akt najnowszych.

Obok działalności archiwalnej, metodycznej i szkoleniowej, dużo czasu poświęcał popularyzacji archiwaliów. Organizował wystawy poświęcone Lubelszczyźnie w okresie odzyskiwania niepodległości w 1918 r., oraz agresji niemiecko-sowieckiej z 1939 r.

W swoim dorobku pozostawił około 17,5 tys. uporządkowanych i opracowanych jednostek archiwalnych, kilkanaście inwentarzy oraz 72 teksty przygotowanego do druku przewodnika o zasobie archiwum i publikacjach źródłowych.

Uhonorowano go odznakami: „Zasłużonego Działacza Kultury”, „Za Zasługi dla Lubelszczyzny”, „Honorową Odznakę za zasługi dla archiwistyki”, jak również w 1986 r. Złotym Krzyżem Zasługi.

Udziałał się też społecznie. Pełnił funkcję wiceprzewodniczącego Ogólnomiejskiego Komitetu Obrony Lokatorów.

Zmarł nagle 09.03.1993 r.

Aleksander JAWOROWSKI (1849 - 1924)*lekarz i bibliotekarz*

Urodził się w 1849 r. we Włostowicach, w powiecie puławskim. Uczęszczał do Lubelskiego Gimnazjum Męskiego i uzyskał maturę w 1866 r. Po ukończeniu studiów medycznych w Warszawie, pracował jako lekarz przez całe życie w Lublinie. Był długoletnim działaczem i prezesem Lubelskiego Towarzystwa Lekarskiego. W roku 1874 zorganizował przy tej instytucji bibliotekę, której był, kilkakrotnie z wyboru, bibliotekarzem. W 1885 r. wydał katalog Biblioteki Towarzystwa Lekarskiego Lubelskiego. W 1906 r. brał udział w zabezpieczeniu księgozbioru, który stanowił podstawę przyszłej Biblioteki Publicznej w Lublinie. Od 1913 r. był skarbnikiem, a następnie - do śmierci, prezesem zawiązanego w 1907 r. Towarzystwa Bibliotecznego im. Hieronima Łopacińskiego.

W 1916 r. sprawował opiekę nad księgozbiorem biblioteki Gimnazjum im. Staszica w Lublinie. W 1922 r. odznaczony został Orderem Polonia Restituta.

Zmarł 25.02.1924 r.

Marian JASTRZĘBSKI (1870-1935)

Dziennikarz, literat, krytyk teatralny

Urodził się 05.08.1870 r. w Solcu, w gub. Radomskiej. W 1891 r. ukończył Gimnazjum Męskie w Lublinie, w którym organizował tajne wykłady dla młodzieży i prowadził nielegalną bibliotekę. Studiował medycynę na Uniwersytecie Warszawskim. Za prowadzenie tajnych prac oświatowych został w 1894 r. aresztowany i siedział na Pawiaku. Ześlany w głąb Rosji został pozbawiony prawa do dalszego kształcenia. W latach 1895-1898 kontynuował jednak studia medyczne w Krakowie. Był przewodniczącym ugrupowania młodzieży socjalistycznej „Zjednoczenie”. Od 1897 r. pisywał do „Naprzodu”. Mimo ukończenia studiów medycznych poświęcił się całkowicie publicystyce.

W 1905 r. pisywał w „Robotniku”, „Głosie” i „Kurierze Codziennym”. Aresztowany wraz z całą redakcją został osadzony na Pawiaku i wydalony z Kraju.

Wyjechał do Paryża, a następnie do Krakowa, gdzie zajmował się zagadnieniami związanymi z kulturą, sztuką i teatrem.

Zmarł 25.05.1935 r.

Feliks JEZIERSKI (1817 - 1901)

filozof, pedagog, krytyk i tłumacz literatury

Urodził się 18.05.1817 r. w Kozłówce k. Lubartowa. W 1836 r. ukończył Gimnazjum Gubernialne w Lublinie i jako stypendysta Królestwa Polskiego został skierowany do Instytutu Pedagogicznego w Moskwie. Przez 4 lata studiował filologię klasyczną. Po powrocie do Lublina podjął pracę młodszego nauczyciela języka polskiego i łaciny w tutejszym Gimnazjum. Jednocześnie rozwijał twórczość literacką i naukową. W 1861 r. został wykładowcą na kursach przygotowawczych do Szkoły Głównej Warszawskiej. W 1862 r. był już adiunktem na Wydziale Filologiczno-Historycznym w Szkole Głównej. Przez dwa lata przebywał w Niemczech. Doktoryzował się w Jenie w 1863 r. W 1864 r. wrócił do Warszawy i podjął pracę nauczyciela w IV Gimnazjum w Warszawie. Od 1883 r. był sekretarzem redakcji Encyklopedii Wychowawczej.

Był autorem wielu prac z dziedziny pedagogiki i językoznawstwa. W pracy „Nauczyciel ze stanowiska moralnego i naukowego” dowodził wyższości wychowania publicznego, przygotowującego jednostkę dla społeczeństwa i narodu - nad wychowaniem domowym. Za cel nauczania uważał rozwinięcie umysłu, nie zaś przekazanie wielu wiadomości. Służyć temu miały - logika, filozofia i historia. Zwracał też uwagę na umiejętność dobrego wystawiania się. Tłumaczył m.in.: Berkeleya, Brandosa, Byrona i Goethego. Opracował „Dzieje literatury angielskiej”.

Zmarł 15.12.1901 r. w Warszawie.

Karol JURKIEWICZ (1822-1908)

przyrodnik, mineralog

Urodził się 13.05.1822 w Wólce Zawieprzyckiej. Uczył się początkowo u Pijarów w Łukowie, ale ukończył w roku 1840 gimnazjum lubelskie. Studiował na Wydziale Nauk Przyrodniczych w Petersburgu. W 1844 roku jako kandydat filozofii powrócił do Kraju. Nauczał w gimnazjum realnym w Warszawie. W latach 1844-1862 wykładał tam historię naturalną, fizykę, chemię nieorganiczną i mineralogię. W latach 1854-1867 prowadził własną 5 klasową szkołę dla chłopców. W latach 1860-1862 był profesorem chemii i technologii w Instytucie Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa w Warszawie. W roku 1862 został adiunktem w Warszawskiej Szkole Głównej, wykładając mineralogię i geologię.

W 1864 r., po likwidacji W.S.G. pracował na Uniwersytecie Warszawskim. W 1864 r. został profesorem nadzwyczajnym, a w 1868 – zwyczajnym. W 1877 roku był dziekanem Wydziału Fizyczno-Matematycznego U.W. W 1879 roku przeszedł na emeryturę.

Zmarł 15.03.1908 r. w Warszawie.

Franciszek KAMIENSKI (1851 - 1912)

botanik

Urodził się 09.10.1851 r. w Lublinie. W latach 1863-1866 był uczniem rosyjskiego Gimnazjum Gubernialnego w rodzimym mieście. Maturę uzyskał jednak w Gimnazjum Realnym w Warszawie. Studiował następnie na Wydziale Filozoficznym UW, w Strasburgu i Wrocławiu. Doktoryzował się w 1875 r., a habilitował w 1877 r. we Lwowie. Zatrudniony był na tamtejszym Uniwersytecie jako botanik. W 1886 r. uzyskał doktorat na Uniwersytecie Petersburskim. W latach 1886-1912 wykładał botanikę na Uniwersytecie w Odessie. Od 1893 r. był również dyrektorem tamtejszego ogrodu botanicznego. Odbył wiele podróży zagranicznych. Był członkiem wielu towarzystw naukowych, m.in. Akademii Umiejętności w Krakowie. Opublikował ponad 40 prac z dziedziny botaniki. Zajmował się szczególnie rozwojem i budową roślin owadożernych. W 1880 r. odkrył zjawisko współżycia grzybów z korzeniami roślin wyższych (mikoryza). Pozostawił w rękopisie podręcznik botaniki. Brał czynny udział w życiu odeskiej Polonii.

Zmarł 16.11.1912 r. w Warszawie.

Aleksander KARPÍŃSKI (1818 – 1905)

prawnik, działacz niepodległościowy, sybirak

Urodził się ok. 1818 r. Uczył się w Gimnazjum w Szczepieszynie i Lublinie, którego nie ukończył ze względu na wybuch powstania. Naukę jednak wznowił i ukończył szkołę w 1836 lub 1837 r. Aplikację zawodową odbywał w Rządzie Gubernialnym Lubelskim, Trybunale Cywilnym. Po zdaniu egzaminu został w 1841 r. patronem (advokatem) tegoż Trybunału.

Działalność spiskową rozpoczął już w toku nauki w gimnazjum lubelskim. Stał się jednym z przywódców Związku Narodu Polskiego. Prowadził propagandę walki zbrojnej w Kongresówce. W 1843 r. został aresztowany w Kielcach i w 1844 r. skazany na bezterminowe ciężkie roboty na Syberii. Karę zamieniono na pozbawienie praw stanu, którą i przymusowe osiedlenie na Syberii. Do 1851 roku odbywał katorgę w kopalniach nerczyńskich.

Na zesłaniu był aktywnym przedsiębiorcą gospodarczym. Po amnestii w 1857 r. powrócił do kraju. Od 1858 roku pracował w Warszawie w Kontroli Zarządu Dóbr Ordynacji Zamojskiej. Pod koniec życia przeniósł się do Lublina.

Zmarł ok. 1905 roku w Lublinie.

Aleksander KARPIŃSKI (1836 - 1887)

zoolog

Urodził się 28.05.1836 r. w Bychawie. Szkołę średnią ukończył w Lublinie w 1854 r. Studiował na Wydziale lekarskim, a następnie Przyrodniczym Uniwersytetu w Kijowie. W r. 1862 uzyskał tytuł kandydata nauk przyrodniczych. W 1886 r. został magistrem zoologii i uczył przyrody w progimnazjum warszawskim. W roku 1868/1869 wykładał zoologię i anatomie porównawczą w Szkole Weterynaryjnej w Warszawie. W 1869 r. przeniósł się do Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa w Puławach, gdzie otrzymał docenturę. W 1870 r. został profesorem. Wykładał zoologię i entomologię stosowaną, anatomie i fizjologię zwierząt, rybactwo, pszczelarstwo i jedwabnictwo.

W ostatnich latach życia pełnił obowiązki sekretarza Rady Instytutu. Był autorem wielu prac naukowych, głównie z dziedziny ichtiologii i entomologii. Wspomagał finansowo młodzież studencką, opiekował się szpitalem w Puławach.

Zmarł 09.06.1887 r. w Warszawie.

Kazimierz KASPERSKI (1873-1951)

Ekonomista

Urodził się 17.02.1873 r. w Brussie, w pow. Siedleckim. Gimnazjum Męskie w Lublinie ukończył w 1895 r. Na studiach prawniczych w Warszawie sympatyzował z SDKPiL. Usunięty z Uniwersytetu Warszawskiego za udział w manifestacji studenckiej, kontynuował studia w Paryżu. W 1901 r. został wykluczony z SDKPiL za krytykę Róży Luksemburg. Od 1909 r. prowadził wykłady z teorii skarbowości na Wyższych Studiach Handlowych w Warszawie. W latach 1919-1932 kierował Wydziałem Ekonomiczno-Statystycznym Centralnego Związku Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów (Lewiatan). Był profesorem Wyższej Szkoły Handlowej, a następnie G.S.H., prorektorem tej ostatniej w latach 1925-1929. Konsultant Ministerstwa Przemysłu i Handlu, współzałożyciel Towarzystwa Ekonomistów i Statystyków Polskich (1918). Członek polskiej delegacji ekonomicznej na konferencję pokojową w Paryżu w 1919 r. Ekspert w rokowaniach polsko-radzieckich w Rydze (1920-1921). W czasie okupacji wykładał skarbowość w Miejskiej Szkole Handlowej (konspiracyjna SGH). Po wojnie wykładał na SGH. W 1949 r. przeszedł na emeryturę.

Zmarł 15.02.1951 r. w Podkowie Leśnej

Wiesław KAWECKI (1918-2000)
Chemik, prorektor, kronikarz

Urodził się 10.09.1918 r. w Zochcinie (pow. Opatowski). Państwowe Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie ukończył w 1936 r., po czym odbył służbę wojskową w Szkole Podchorążych Rezerwy Artylerii we Włodzimierzu Woł. Jako plutonowy podchorąży przeszedł kampanię wrześniową. Zagarnięty przez wojska sowieckie zbiegł z transportu i dotarł do domu. Wiosną 1940 r. trafił do wywiadu wojskowego ZWZ/AK „Lombard”, którego zadaniem było rozpracowywanie niemieckiego przemysłu zbrojeniowego na terenie G.G. i Śląska. Jako kierownik sieci wywiadowczej działał pod pseudonimem „Andrzej”. Swą niebezpieczną ale b. owocną służbę w armii podziemnej zakończył w stopniu majora. W tym też czasie w drodze tajnego nauczania kontynuował rozpoczęte przed wiosną studia w zakresie chemii. Ukończył je w 1946 r. na Politechnice Warszawskiej, uczelni, z którą związał się na resztę życia.

Jako asystent tej uczelni był represjonowany przez służbę bezpieczeństwa za pracę w wywiadzie wojskowym w okresie okupacji. Odmówiono mu zezwolenia wyjazdu na staże zagraniczne. Od 1950 r. był adiunktem w Katedrze Projektowania Technologicznego PW. Doktorat obronił w 1960 r., a habilitował się w 1966 r. W latach 1967-70 był kierownikiem tej katedry. W 1972 r. uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1981 – profesora zwyczajnego. W latach 1981-85 był prorektorem PW ds. studenckich, a następnie z-cą dyrektora Instytutu Inżynierii Chemicznej ds. dydaktycznych. Na emeryturę przeszedł w 1988 r., utrzymując nadal ścisły związek z uczelnią. Był autorem wielu publikacji, podręczników i monografii z dziedziny inżynierii chemicznej. Opracował też historię PW w latach 1965-90.

Odnaczony był m.in.: Krzyżem Walecznych, Krzyżem Armii Krajowej, Medalem za udział w wojnie 1939 r., Odznaką Weterana Walk o Niepodległość.

Zmarł 16.05.2000 r. w Warszawie.

Marian KIWERSKI (1884-1960)

Technolog – piwowar

Urodził się 25.03.1884 r. w Łaszczowie, w pow. Tomaszowskim. Gimnazjum Męskie w Lublinie ukończył w 1904 r. W latach 1904-1910 studiował na Wydziale Chemii Technicznej Politechniki we Lwowie. Studia specjalistyczne kontynuował w Bawarskiej Królewskiej Akademii Piwowarskiej w Werhenstephen pod Monachium oraz w Instytucie Bakteriologiczno-Fermentacyjnym w Kopenhadze. W 1919 r. uzyskał tytuł inżyniera dyplomowanego piwowarstwa. Praktykował we Lwowie, Pilźnie, Kopenhadze i Warszawie. W latach 1920-1926 pełnił funkcje kierownicze w firmie Haberbusch i Schiele. W latach 1926-1928 w browarze okocimskim. W latach 1926-1938 był rzeczoznawcą piwowarskim. W 1938 r. został dyrektorem Państwowego Browaru w Cieszynie. Od 1941 r. pracował jako rzeczoznawca w Zarządzie Związku Browarnictwa w Krakowie. W latach 1945-1950 był dyrektorem Wydziału Fermentacyjnego Zjednoczenia Państwowego Przemysłu Fermentacyjnego na woj. Krakowskie. W latach 1950-1957 był st. Inspektorem w Wydziale Techniczno-Produkcyjnym Centralnego Zjednoczenia Przemysłu, Piwowarsko-Słodowego.

Zmarł 27.09.1960 r. w Warszawie.

Józef KLARNER (1890-1940)

Ziemiańin, lekarz

Urodził się 2.07.1890 r. w Bełżycach. Uczęszczał do rosyjskiego Gimnazjum Męskiego w Lublinie w latach 1895-1905. Po strajku szkolnym przeniósł się do Warszawy i tam uzyskał maturę. Studiował filozofię na Uniwersytecie Jagiellońskim, a następnie w 1916 r. ukończył Wydział Lekarski i rozpoczął praktykę w Nałęczowie. W 1919 r. zaciągnął się do WP z przydziałem do 11 pułku ułanów w stopniu ppor. lekarza. Pełnił obowiązki lekarza naczelnego Obozu Południowego w Lublinie. Przeniesiony do I Dywizjonu Armii Syberyjskiej brał udział w walkach 1920 r. pod Borkowem, Nasielskiem i Chorzelami. Po wojnie, w randze porucznika pełnił obowiązki lekarza Kawalerii Okręgu Lubelskiego. W 1922 r. przeniesiony do rezerwy, administrował własnym majątkiem Krza i leczył bezinteresownie rodziny pracowników majątku oraz okolicznych chłopów.

Zmobilizowany w 1939 r. do Szpitala Okręgowego w Chełmie, został ewakuowany na wschód. W niewoli sowieckiej osadzony w Kozielsku, zginął w Lesie Katyńskim w maju 1940 r.

Tadeusz KOROLKO (1893 - 1941)

prawnik, harcerz, działacz niepodległościowy

Urodził się 08.01.1893 r. w Siedlcach. Jako uczeń Prywatnej Szkoły Filologicznej im. St. Staszica w Lublinie zorganizował na polecenie kierownictwa tajnej „Organizacji Młodzieży Narodowej” - szkolną drużynę skautową im. Waleriana Łukasińskiego. Działal w POW pod ps. „Wilk”. Aresztowany za działalność konspiracyjną, został uwięziony na Zamku Lubelskim i wywieziony do Tambowa na Syberii. Powrócił w 1918 r. i walczył w wojnie 1919-1920 r.. W 1922 r. zdał w Państwowym Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie eksternistyczny egzamin dojrzałości, po czym odbył studia prawnicze na UW. Pracował w sądownictwie. Od 1937 r. był wiceprezesem Sądu Okręgowego w Lublinie. W 1939 r. bronił Lublina. Niemcom odmówił współpracy. Zaangażował się w organizację ruchu oporu. Należał do ZWZ i AK. Zorganizował Czerwonokrzyski Szpital Konspiracyjny. Aresztowany w styczniu 1940 r. był więźniem Zamku Lubelskiego i obozów koncentracyjnych w Oranienburgu i Dachau.

Został zamordowany w tym ostatnim 04.08.1941 r.

Bolesław KOSKOWSKI (1870-1938)

Ekonomista, dziennikarz, publicysta, senator

Urodził się 20.05.1870 r. w Tyszowcach, w woj. Lubelskim. Do szkół średnich uczęszczał początkowo w Zamościu i Chełmie oraz do Gimnazjum Męskiego w Lublinie. Studia wyższe odbywał na Uniwersytetach Warszawskim i Wrocławskim.

W Brukseli, na tamtejszym Uniwersytecie, uzyskał licencjat w zakresie nauk ekonomicznych i doktorat. Od 1890 r. należał do tajnej Ligi Polskiej. W latach 1896-1899 był członkiem Komisji Krajowej Ligi Narodowej w Królestwie Polskim. Należał do tajnego Koła Wydawniczego Towarzystwa Oświaty Narodowej. Od 1889 r. był dziennikarzem „Gazety Lubelskiej” i „Głosu”. Związany był w tym czasie z narodową demokracją. Od 1892 r. zamieszczał w „Głosie” publikacje o problematyce ekonomicznej i społecznej. Odszedł z redakcji w 1899 r., kiedy to „Głos” zmienił orientację polityczną na socjaldemokratyczną. W latach 1892-1895 publikował artykuły o treściach krajoznawczych i etnograficznych na łamach „Przeglądu Tygodniowego”. W 1898 r. przeszedł do „Gazety Polskiej”, a od 1906 r. był jej redaktorem naczelnym. Od 1905 r. pracował w „Kurierze Warszawskim”, będąc m.in. korespondentem w Berlinie i Petersburgu. W latach 1915-1917 był w Komitecie Redakcyjnym Międzypartyjnego Koła Politycznego. W latach 1916-1917 radny m. Warszawy. W latach 1922-1927 był senatorem z listy Związku Ludowo-Narodowego. Wykładał w Szkole Nauk Politycznych w Warszawie, był prezesem Związku Dziennikarzy RP.

Zmarł 23.01.1938 r. w Warszawie.

Bronisław KOSKOWSKI (1863-1946)

farmaceuta, działacz społeczny

Urodził się 12.09.1863 r. w Łaszczowie, w woj. lubelskim. Ukończył rosyjskie Gimnazjum Męskie w Lublinie, a następnie Wydział Farmaceutyczny Uniwersytetu Warszawskiego. Studia uzupełniał we Lwowie i Moskwie. Od 1886 r. w laboratorium swojej apteki w Łaszczowie prowadzi badania, dotyczące higieny i jakości środków spożywczych. W 1896 r. objął we Lwowie redakcję „Czasopisma Aptekarskiego”. W latach 1900-08 kierował Szkołą Farmaceutyczną we Lwowie. Założył też i prowadził fabrykę chemiczną „Tlen”. W 1908 r. objął laboratorium farmaceutyczne firmy Fr. Karpińskiego w Warszawie. W 1917 r., jako docent, był wykładowcą propedeutyki farmacji na Uniwersytecie Warszawskim. W 1920 r. został profesorem nadzwyczajnym, a w latach 1922-31 był profesorem farmacji stosowanej na UW. W latach 1926-29 był dziekanem Wydziału Farmaceutycznego. W 1931 r. przeszedł na emeryturę. Od 1945 r. powrócił do pracy jako wykładowca oraz został prezesem Najwyższej Izby Aptekarskiej.

Był autorem m.in.: „Podręcznika analizy chemicznej wody do picia” (1908), „Propedeutyki farmaceutycznej” (1933), „Zarysu historii leków” (1935) oraz pracy: „O warunkach mieszkaniowych i odżywianiu się ludności żydowskiej” (1896).

Był aktywnym członkiem wielu towarzystw naukowych.

Zmarł 06.04.1946 r. w Warszawie.

Tadeusz KOTER (1919-1995)
Specjalista w dziedzinie maszyn elektrycznych

Urodził się 01.12.1919 r. w kolonii Dąbrowica k/Lublina. Państwowe Liceum im. St. Staszica ukończył w 1939 r. W 1942 r. rozpoczął studia w Wyższej Szkole Technicznej w Warszawie. Brał udział w Powstaniu Warszawskim. Ciężko ranny, ewakuowany był do szpitala w Miłanówku.

W 1945 r. podjął studia na Politechnice Łódzkiej uzyskując w 1948 r. stopień magistra. Zatrudniony jako asystent na Wydziale Elektrycznym tej Politechniki specjalizował się w dziedzinie maszyn elektrycznych i transformatorów. W 1968 r. został mianowany profesorem. Był wieloletnim prorektorem Politechniki Łódzkiej, dziekanem Wydziału Elektrycznego, kierownikiem Zespołu Maszyn Elektrycznych, wiceprzewodniczącym Komitetu Elektroniki Polskiej Akademii Nauk, członkiem honorowym Stowarzyszenia Elektryków Polskich oraz Polskiego Towarzystwa Elektroniki Teoretycznej i Stosowanej.

Za swą pracę uhonorowany został Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, medalem Komisji Edukacji Narodowej, tytułem zasłużonego nauczyciela. Jako żołnierz A.K. i uczestnik Powstania Warszawskiego odznaczony był Krzyżem Armii Krajowej i Warszawskim Krzyżem Powstańczym.

Zmarł 19.12.1995 r. w Łodzi.

Stanisław KOTOROWICZ (1916-1943)
Żołnierz, cichociemny

Urodził się w Lublinie 10.05.1916 r. Uczęszczał do Państwowego Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie. W 1939 r. walczył w 4 p. saperów. Internowany na Węgrzech, przedostał się do Francji, gdzie walczył w 4 dywizji piechoty. Ewakuowany do Anglii służył w 7 Brygadzie Kadrowej Strzelców i I Samodzielnej Brygadzie Spadochronowej. Przeszkolony w dywersji został zrzucony 01.10.1942 r. w Polsce. Porucznik – saper „Cichociemny”, pseudonim „Crown” pracował w Kedywie – Komendzie Głównej Armii Krajowej jako wykładowca w Szkole Dywersji „Zagajnik”. Był kierownikiem referatu materiałów i sprzętu zrzutowego w Biurze Badań Technicznych Wydziału Saperów.

Ciężko ranny podczas akcji odbicia więźniów w Celestynowie 20.05.1943 r. – zmarł. Odznaczony Krzyżem „Virtuti Militari” V kl., Krzyżem Walecznym I kl.

Mieczysław KOWALCZYK (1920-1994)
Kolejarz

Urodził się 10.03.1920 r. w Lublinie. Państwowe Gimnazjum im. St. Staszica ukończył w roku 1939, uzyskując małą maturę. W 1939 r. brał udział w obronie Lublina. Od 1940 r. jako kolejarz (dyżurny ruchu na stacji Lublin-Tatary-nastawnia) współpracował z konspiracyjną drużyną ZHP „Łosie”, prowadzącą mały sabotaż na szlakach kolejowych. Informował ruch oporu o transportach między Rzeszą a Wschodem.

Po wojnie pracował nadal na kolei, początkowo jako dyżurny ruchu, a następnie w DOKP Lublin. Przed przejściem na emeryturę był rzecznikiem prasowym naczelnego dyrektora DOKP. Był też członkiem Rady Naczelnej ZUS w Lublinie.

Odnaczony był honorowymi odznaczeniami „Zasłużony dla Lubelszczyzny” oraz odznaczeniami resortowymi m.in. Srebrną Odznaką „Zasłużony Kolejarz”.

Zmarł 10.07.1994 r.

Jan KOWERSKI (1855 - 1935)

ziemianin, prawnik, działacz społeczny

Urodził się 19.11.1855 r. na Wileńszczyźnie. W 1873 r. ukończył rosyjskie Gimnazjum Męskie w Lublinie, po czym ukończył studia prawnicze na UW. W 1877 r. został zastępcą sędziego śledczego w Puławach, a następnie sędzią śledczym w Zamościu. Od 1880 r. prowadził odziedziczone gospodarstwo rolne w Józowie oraz dzierżawione w Żabnie. Jednocześnie odbywał aplikację adwokacką i w 1888 r. uzyskał uprawnienia adwokata. W latach 1887-1890 prowadził ożywioną działalność społeczną jako delegat Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego i organizator wiejskich bibliotek wędrownych. Starał się o utrzymanie polskości urzędów gminnych i lepsze traktowanie ludności wiejskiej przez urzędy rosyjskie. Pisywał do „Gazety Lubelskiej” i „Gazety Świątecznej”. Od 1890 r. był współwłaścicielem majątku Dub, który po 8 latach sprzedał i przeniósł się do Warszawy. Zajął się tam organizacją ubezpieczeń rolniczych. Zakładając Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń od gradobicia „Ceres” oraz Towarzystwo Ubezpieczeniowe „Snop”, był wieloletnim dyrektorem tego ostatniego. Był pionierem ubezpieczeń rolniczych. Był długoletnim współpracownikiem „Gazety Rolniczej”, „Słowa” i rosyjskiego czasopisma „Kraj”.

Zmarł 05.12.1935 r. w Warszawie.

Stanisław KOWERSKI (1869 - 1940)

ziemianin, działacz gospodarczy i polityczny

Urodził się 28.06.1869 r. w Żabnie, gm. Turobin w woj. lubelskim. Ukończył rosyjskie Gimnazjum Męskie w Lublinie w 1889 r., po czym studiował w Instytucie Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnego w Puławach oraz na Uniwersytecie w Halle. W 1895 r. uzyskał tam doktorat z filozofii w zakresie chemii rolnej. Gospodarował w odziedziczonych, znacznych dobrach ziemskich na Zamojszczyźnie. Od 1906 r. był działaczem Stronnictwa Narodowego. W latach 1913-1914 był członkiem zarządu Lubelskiego Towarzystwa Rolniczego. W 1918 r. został dyrektorem Monopoli Spirytusowego w Lublinie. W okresie międzywojennym działał w Związku Obrony Kresów Zachodnich, a następnie w Polskim Związku Zachodnim. W 1925 r. brał udział w lubelskim zjeździe „Byłych wychowawców Szkół Lubelskich.” W czerwcu 1940 r. został aresztowany w swym majątku Dub przez gestapo. Więziony początkowo w Zamościu i na Zamku Lubelskim został wywieziony do obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen, a następnie do Dachau. Ze względu na wiek i stan zdrowia został wyselekcjonowany do stracenia.

Zginął 10.11.1940 r. w Dachau, zabity zastrzykiem.

Kajetan KOŹMIAN (1771-1856)

poeta, prozaik, publicysta, polityk

Urodził się 31.12.1771 r. w Gałęzowie w Lubelskim. Uczęszczał do lubelskiej Szkoły Wydziałowej Wojewódzkiej w latach 1779-87, z dwuletnią przerwą, w którym to czasie pobierał nauki w austriackiej szkole w Zamościu. Pracował początkowo w palestrze, będąc do 1792 r. dependentem adwokackim. W czasie Powstania Kościuszkowskiego był sekretarzem Lubelskiej Komisji Porządkowej. W Księstwie Warszawskim i Królestwie Kongresowym zajmował wysokie stanowiska urzędnicze. Od 1829 r. był kasztelanem – senatorem. Był niechętny Powstaniu Listopadowemu. Potępiony przez sejm powstańczy, wycofał się z życia politycznego i w 1931 r. osiadł w Piotrowicach.

Był autorytetem literackim. Zwolennik klasycyzmu postanisławowskiego, kategoryczny przeciwnik romantyzmu i konserwatysta. Atakowany był za to m.in. przez Adama Mickiewicza. Jego dorobek poetycki obejmuje wiersze okolicznościowe, bajki, epigramy oraz ody poświęcone kampanii napoleońskiej oraz chwające spokojne życie wiejskie. Twórczość swoją opierał głównie na dziełach francuskiego poety Delille'a. Wzorował się również na utworach wergilijskich. Za życia poety wydany został poemat „Ziemiaństwo Polskie”, „Żywot Staszica” (1926), „O życiu Tadeusza Kościuszki (1826). Napisał też rozległą epopeję historyczną „Stefan Czarniecki” wydaną w 1858 r. Szereg jego prac jak „Pamiętniki” ocenzone przez jego syna zostały wydane po śmierci autora. Tłumaczył też Delille'a, Horacego, Tibullusa i Wergiliusza.

Zmarł 07.03.1856 r. w Piotrowicach.

Stanisław KOŹMIAN (1811 - 1885)

ziemianin, polityk, literat

Urodził się 21.04.1811 r. we Wronowie, w powiecie bełżyckim. W latach 1822-1826 uczęszczał do lubelskiej Szkoły Wojewódzkiej. W 1828 r. ukończył Liceum Lindego w Warszawie. Do wybuchu Powstania Listopadowego studiował na Wydziale prawno-administracyjnym UW. Brał udział w Powstaniu, a po jego upadku, przez Niemcy, Belgię i Francję przedostał się do Anglii. Do 1849 r. przebywał na emigracji i działał na rzecz niepodległości Polski. Przyjaźnił się z Z. Krasieńskim, spotykał się z Fr. Chopinem. W 1849 r. osiadł w Poznaniu, gdzie rozwinął działalność literacką i publicystyczną. Współredagował „Przegląd Poznański”. Był wiceprezesem, a następnie prezesem poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. W 1870 r. powołano go na członka Krakowskiej Akademii Umiejętności. Debiutował literacko w 1830 r. Pisał wierszem i prozą. Szczególną wartość w jego dorobku literackim mają liczne przekłady z angielskiego poetów romantycznych oraz kilku dramatów Szekspira.

W działalności politycznej reprezentował kierunek konserwatywny i katolicki, niechętny prądom liberalnym w Europie i Polsce.

Zmarł 23.04.1885 r. w Poznaniu.

Henryk KRAJEWSKI (1826 – 1897)

prawnik, spiskowiec, zesłaniec

Urodził się 20.12.1826 r. we wsi Dub. Ukończył gimnazjum lubelskie w 1842 r., po czym uczęszczał na kursy prawa w Warszawie, a następnie studiował prawo na Uniwersytecie Moskiewskim. W Moskwie utrzymywał kontakty ze słowianofilami i liberalami rosyjskimi. Pomagał zesłańcom polskim przejeżdżającym przez Moskwę. W roku 1846 wrócił do Warszawy i aplikował przy Trybunale Cywilnym. W 1848 r. został adiunktem prawnym przy Wydziale Skarbowym Rządu Gubernialnego w Warszawie. Przystąpił do spiskowej organizacji Towarzystwa Demokratycznego, został przywódcą tzw. Organizacji 1948 roku. Aresztowany w 1850 r. był więźniem X pawilonu Cytadeli. Torturowany dwukrotnie próbował odebrać sobie życie. W 1854 roku skazano go na 8 lat katorgi. W 1857 r. przeniesiono go na osiedlenie do Kiachty, a w 1861 r. uzyskał prawo powrotu do kraju. Zamieszkał w Warszawie pod nadzorem policyjnym. Pracował w kancelarii Zamoyskich oraz wszedł w skład Delegacji Miejskiej. W 1861 roku został ponownie aresztowany i zesłany do Tombowa. Powrócił po interwencji przyjaciół. W okresie Powstania Styczniowego pełnił obowiązki dyrektora Wydziału Spraw Zagranicznych Rządu Narodowego. W roku 1864 został skazany na osiedlenie się na Syberii. W Kiereńsku przebywał 3 lata. Od 1870 r. był adwokatem przy warszawskim Sądzie Apelacyjnym, od roku 1876 adwokatem przysięgłym.

Zmarł 19.06.1897 r. w Warszawie.

Władysław KRAJEWSKI (1839-1891)

lekarz, działacz polityczny, sybirak

Urodził się 08.01.1839 r. w Łabuniach. Uczył się początkowo w Hrubieszowie, a następnie w Gimnazjum Lubelskim, które ukończył w 1859 r. Studia medyczne odbywał w Warszawie, gdzie był członkiem zakonspirowanego Stowarzyszenia Bratniej Pomocy. W 1861 r. brał udział w manifestacji na Starym Mieście i spoliczkował policmajstra. Został aresztowany, ale zwolniono go za wstawiennictwem Delegacji Miejskiej. W październiku tego roku wziął udział w manifestacji patriotycznej pod Horodłem.

Aresztowany w 1863 r. został osadzony w twierdzy Zamość. Pół roku później przeniesiono go do cytadeli warszawskiej i zesłano na Sybir. Zatrudniony przy wyрубie lasów, zajmował się leczeniem. Zabroniono mu jednak pełnienia praktyki i przeniesiono do Krasnojarska. W 1869 r. wrócił do Warszawy, lecz bez prawa podjęcia przerwanych studiów medycznych. Nie dopuszczono go do kontynuowania studiów w Krakowie i Pradze. Ukończył je w Wiedniu. W 1879 r. przeniósł się do Lwowa. Ostatecznie osiadł w Cieplicach Czeskich i prowadził praktykę lekarza - balneologa.

Zmarł 30.09.1891 r. w Krakowie.

Władysław KRAJEWSKI (1855-1907)

lekarz-chirurg

Urodził się 18.09.1855 r. w Janowie Lubelskim. Gimnazjum Męskie w Lublinie ukończył w 1872 r. Studia Wyższe odbył na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego. Ukończył go w 1876 r. Powołany do wojska, brał udział jako lekarz wojskowy w wojnie rosyjsko-tureckiej. W Czerkasach kierował oddziałem chirurgicznym szpitala. W 1879 r. wrócił do Kraju i pracował na stanowisku prosektora przy Katedrze Anatomii Opisowej Uniwersytetu Warszawskiego. W 1881 r. uzyskał stopień doktora medycyny. Praktykował w Wiedniu, Hamburgu, Monachium, Paryżu i Krakowie. Od 1886 r. wykładał w Warszawskiej Szkole Felecerskiej. Był ordynatorem Oddziału Chirurgicznego Szpitala Dzieciątka Jezus w Warszawie. Był autorem szeregu prac z dziedziny chirurgii. Specjalizował się w leczeniu chirurgicznym dróg żółciowych.

Był aktywnym członkiem Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego. Redagował pisma medyczne.

Zmarł 04.03.1907 r. w Warszawie.

Władysław KRAWCZYK (1897-1975)

Oficer zawodowy

Urodził się 23.02.1897 r. w Krężnicy Jarej. Gimnazjum Filologiczne im. Staszica ukończył w 1915 r., po czym wstąpił do Legionów. Walczył w 1 pułku ułanów. W 1917 r. ukończył kurs oficerski. Internowany był w Szczypiornie i Łomży. Od 1918 r. w 7 p.p. Leg. Walczył w wojnie 1920 r. Służąc w 7 p.p. Leg. Awansował w 1927 r. do stopnia kapitana. Ukończył Wyższą Szkołę Wojenną, w której przejściowo był wykładowcą. W 1939 r. w stopniu podpułkownika był szefem sztabu Grupy Operacyjnej BIELSKO walczącej w Polsce południowej. W ramach Armii Lublin walczył w rejonie lasów Poddębszczyzna k/Cieszanowa, gdzie nastąpiła kapitulacja. Przebywał w niewoli w obozach Königstein i Murnau. Od lipca 1945 r. służył w Sztapie II Korpusu Polskiego we Włoszech, a następnie w Polskim Korpusie Przynależności i Rozmieszczenia w Wielkiej Brytanii. W 1949 r. wyjechał do Kanady, gdzie pracował jako robotnik.

Po powrocie do kraju w 1956 r. zamieszkał w Chełmie, gdzie kierował kancelarią Szpitala Miejskiego.

Odnaczony był m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Niepodległości, Krzyżem Walecznych i Złotym Krzyżem Zasługi.

Zmarł 22.10.1975 r. w Chełmie.

Marian KRAWCZYŃSKI (1921-1991)

lekarz

Urodził się 05.04.1921 r. w Lublinie. Państwowe Gimnazjum i Liceum im. St. Staszica w Lublinie ukończył w 1939 r. Studia medyczne ukończył w 1950 r. na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Po studiach rozpoczął pracę w Zakładzie Chemii Fizjologicznej. W 1958 r. doktoryzował się i przeniósł do Szpitala Klinicznego nr I w Lublinie, gdzie zorganizował Centralne Laboratorium Kliniczne. W tymże roku otrzymał nominację na docenta. Był pierwszym w Polsce organizatorem diagnostyki laboratoryjnej. W 1961 r. przeniósł się do Warszawy, gdzie objął katedrę Diagnostyki Laboratoryjnej w Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego. Został pierwszym prezesem Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej.

Zmarł 02.07.1991 r. w Warszawie.

Stanisław KRUSZEWSKI (1872-1944)

Technolog, działacz oświatowy i społeczny

Urodził się 06.05.1872 r. w Osinach pod Puławami. Gimnazjum Męskie w Lublinie ukończył w 1891 r. Studia wyższe na Wydziale Mechanicznym Instytutu Technologicznego w Petersburgu. W czasie studiów współorganizował akcję oświatową dla żołnierzy-Polaków odbywających służbę w Petersburgu. W 1896 r. uzyskał dyplom inżyniera technologa. Rozpoczął pracę w biurze projektowym. Na szereg lat związał się z pracą w kolejnictwie. Za nielegalną działalność oświatową był trzykrotnie aresztowany i więziony w Cytadeli. Związany z ruchem socjalistycznym aktywnie działał w okresie rewolucji 1905 r. Brał udział w walce o szkołę polską. Wydalony z Królestwa, wyjechał do Charkowa. Ze względów politycznych zwolniony został w 1911 r. z pracy na kolei. W 1918 r. wrócił do pracy w Warszawie jako zastępca dyrektora Wydziału Mechanicznego PKP. W 1921 r. za organizowanie strajków groził mu sąd doraźny. Zwolniony z pracy w PKP – pracował dorywczo. W latach 1926-1927 wykładał w Technicznej Szkole Wawelberga i Rotwanda. Od 1927 r. pracował w Ministerstwie Skarbu. W czasie okupacji był inspektorem urządzeń centralnego ogrzewania.

Zmarł 14.03.1944 r. w Warszawie.

Wiktor KRZEWSKI (1894-1940)

Urzędnik, ofiara mordu katyńskiego

Urodził się 17.08.1894 r. w Siedlcach. Brał udział w strajku szkolnym 1905 r. W tymże roku wstąpił do Prywatnego Gimnazjum im. Staszica, do którego uczęszczał do 1909 r. po czym przeniósł się do Szkoły Lubelskiej. W szkole był jednym z organizatorów i pierwszych aktywnych działaczy ruchu harcerskiego. W sierpniu 1915 r. wstąpił do I p.p. I Brygady Legionów. Brał udział w I Wojnie Światowej oraz walczył w 1920 r. w dywizji płk. A. Koca. W 1921 r. rozpoczął studia politechniczne w Warszawie. Pracował jako urzędnik we Włocławku, Warszawie i Lublinie. Zmobilizowany 17.08.1939 r. był zastępcą dowódcy intendencji w Zamościu. Jednostka ta, przeniesiona do Kowla i Sarn, wycofała się na Lwów, w kierunku granicy rumuńskiej. Po kapitulacji w Busku k/Lwowa został internowany w Złoczowie i przewieziony do Starobielska.

Zginął w kwietniu 1940 r. w Charkowie.

Stanisław KRZYKAŁA (1909-1976)

Działacz społeczny i polityczny, filolog i historyk

Urodził się 28.08.1909 r. w Lublinie. Państwowe Gimnazjum im. St. Staszica ukończył w 1929 r. W latach 1930-1931 odbył służbę wojskową w Szkole Podchorążych Rezerwy Piechoty w Zambrowie. W latach 1931-1936 odbył studia polonistyczne na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, z tym, że jednocześnie pracował w Urzędzie Skarbowym w Chełmie. W latach 1936-1937 odbył bezpłatną praktykę pedagogiczną w Gimnazjum Staszica. W 1935 został członkiem OMTUR i prowadził nielegalną działalność w środowisku młodzieżowym Lublina. W 1937 r. był aresztowany i skazany w głośnym procesie działaczy komunistycznych. Z więzienia wyszedł w 1939 r. Podczas okupacji ukrywał się i prowadził tajne nauczanie.

Po wojnie wstąpił do PPR. W latach 1944-1948 był wiceprezydentem m. Lublina. W 1950 r. został prezydentem i pierwszym przewodniczącym MRN Lublina (do 1954 r.). Od 1951 r. związał się z UMCS. Doktoryzował się w 1960 r. W 1962 r. został mianowany docentem, w 1971 r. profesorem nadzwyczajnym. W latach 1964-1969 był dziekanem Wydziału Humanistycznego. W latach 1969-1972 był prorektorem UMCS, w latach 1972-1975 był dyrektorem Instytutu Historii UMCS. Autor wielu prac naukowych z dziedziny historii ruchu robotniczego i młodzieżowego.

Zmarł 14.05.1976 r. w Lublinie.

Jerzy KRZYSZTOŃ (1931 - 1982)

prozaik, dramaturg, reportażysta, tłumacz

Urodził się 23.03.1931 r. w Lublinie. Dzieciństwo i wczesne lata szkolne spędził w Grodnie. W 1940 r., wraz z matką i bratem został wywieziony do Kazachstanu, gdzie uczęszczał do szkoły rosyjskiej. W 1942 r., wraz z armią Andersa został ewakuowany do Iranu. W latach 1944-1947 przebywał w Indiach, a następnie w Ugandzie, gdzie uczył się w polskiej szkole i działał w harcerstwie. W lipcu 1948 r. wraz z rodziną powrócił do Polski i Lublina. Tu w 1949 r. uzyskał maturę w Liceum im. St. Staszica i rozpoczął studia na KUL w zakresie filozofii polskiej i angielskiej. W 1952 r. przeniósł się do Warszawy i rozpoczął pracę w Stowarzyszeniu „Pax”, w redakcjach „Dziś i jutro” oraz tygodniku „Kierunki”. Kontynuował nadal studia i w 1953 r. ukończył polonistykę, a w 1955 r. filologię angielską. W 1956 r. zmienił pracę i został kierownikiem Redakcji Słuchowisk Polskiego Radia.

Debiutował literacko w 1949 r. opowiadaniem „Wspomnienia indyjskie”, które weszło później w skład książki „Opowiadania indyjskie” (1953), poświęconej przeżyciom cywilnej ludności polskiej, która wyszła z ZSRR wraz z armią Andersa. Następnie ukazały się zbiory jego opowiadań: „Sekret i inne opowiadania” (1956), „Sandżu i Paweł” (1959), „Złote Gody” (1965), „Panna radosna” (1969), „Cyrograf dojrzałości” (1975). Jego powieści to: „Kamienne niebo” (1958), „Wielbłąd na stepie” (1978), „Obłąd” (1980). Pośmiertnie wydano jego powieść „Krzyż południa” (1985). Cenne są jego reportaże z pobytu w USA „Skok w Eldorado” (1967). W swej twórczości posługiwał się zróżnicowanymi formami literackimi, np. tzw. czarnym humorem, groteską i symbolizmem.

Był też autorem licznych słuchowisk radiowych, m.in.: „Rodzina pechowców” (1958), „Ten nieznajomy” (1965), „Chłopcy spod Verdun”, „Sakramencka ulewa” (1973). Tłumaczył też powieści i opowiadania z języka angielskiego.

W 1953 r. otrzymał nagrodę literacką młodych im. Wł. Pietrzaka, a wśród licznych nagród i wyróżnień za twórczość słuchowiskową - nagrodę Ministra Obrony Narodowej za cykl słuchowisk „Polacy na frontach II Wojny Światowej”. Odznaczony był m.in.: Złotym Krzyżem Zasługi w 1974 r. oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski - w 1982 r.

W ostatnich latach życia, w których napisał „Obłąd” - chorował i okresowo przebywał w szpitalu psychiatrycznym. Powieść ta, osnuta na motywie anonimowej choroby psychicznej, przepełniona jest gorzką refleksją o współczesnym świecie.

Zmarł 16.05.1982 r. w Warszawie śmiercią samobójczą.

Józef KUCHARSKI (1921-1995)

prawnik

Urodził się 6.01.1921 w Milanowie, w woj. bialsko-podlaskim. W 1938 r. uzyskał małą maturę w Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie. Dalszą naukę przerwał wybuch wojny. Wstąpił ochotniczo do Służby Wartowniczej i Batalionu Obrony Narodowej. W okresie okupacji pracował jako korepetytor, biuralista w Lubartowie oraz w składnicy wojskowej w Rzeszowie. Zaangażowany od początku w podziemnym ruchu AK, kolportował prasę oraz informował o ruchach wojsk niemieckich. Aresztowany, był ponad rok więziony. Po wyzwoleniu z okupacji niemieckiej zdał maturę jako ekstern i wstąpił do 9 Zapasowego Pułku Piechoty. Za pracę w AK został aresztowany przez NKWD i wywieziony w głąb ZSRR do obozu w Jagłę, z którego wrócił w roku 1946. Podjął studia na KUL, które ukończył w 1949 r. uzyskując stopień magistra prawa. Ukończył też równoległe studia w Wyższej Szkole Handlu Morskiego w Gdyni. Pracował w firmach ubezpieczeniowych, przy czym do 1968 r. był już wicedyrektorem Tow. Ubezpieczeń i Reasekuracji „Warta”. Zwolniony za krytykę postępowania władzy miał zakaz pracy w przedsiębiorstwach mających kontakty zagraniczne. Dopiero w 1971 r. mógł podjąć pracę w PHZ „Nawimor” i Polskiej Korporacji Bałtyckiej w Gdyni, gdzie pracował do chwili przejścia na emeryturę w 1987 r.

Był aktywnym działaczem społecznym. W latach 1946-1947 należał do Stronnictwa Pracy. Od 1980 r. związany był z „Solidarnością”. Ostatnio był członkiem ROAD i członkiem założycielem Oddziału Sybiraków Województwa Gdańskiego. Był autorem książki wspomnieniowej „Jagła – obóz NKWD (1944-1946)”.

Zmarł 17.05.1995 r. w Sopotcie.

Piotr KUROWSKI (1929-1990)

duchowny katolicki

Urodził się 23.03.1929 r. w Koronie k/Włodawy.

W 1949 r. zdał maturę w Liceum im. St. Staszica w Lublinie. Po odbyciu studiów w Seminarium Duchownym otrzymał 25.02.1956 r. święcenia kapłańskie z rąk J.E.Bpa Piotra Kałwy. W latach 1962-64 studiował na KUL uzyskując tytuł magistra filozofii chrześcijańskiej.

Pracował w dziesięciu parafiach naszej diecezji. W 1979 r. został mianowany kanonikiem honorowym Kapituły Kolegiaty Zamojskiej. Był silnie zaangażowany w sprawy społeczne. W Szkole był prezesem Koła Związku Młodzieży Wiejskiej „Wici”. Wnosił duży wkład w życie wojewódzkiej organizacji wiciowej, szczególnie w pracę społeczno-wychowawczą z młodzieżą wiejską w oparciu o zasady moralności chrześcijańskiej. Silnie zaangażowany w ruch solidarnościowy współpracował w swej parafii w Biskupicach w akcji szkoleniowej. Organizował kolonie dla dzieci rodziców internowanych w stanie wojennym. W latach 1983-84 był dyrektorem administracyjnym KUL. Ostatnio pełnił obowiązki proboszcza parafii Gródek k/Tomaszowa Lubelskiego. Pełnił również różne funkcje ogólnodiecezjalne, zarządzając Domem Księży Emerytów w Lublinie. Był referentem ds. charytatywnych w Kurii Diecezjalnej i członkiem Związku „Unitas”. Był członkiem Zarządu Stowarzyszenia Wychowanków Gimnazjum i Liceum im. St. Staszica w Lublinie.

Zmarł 05.11.1990 r. w Lublinie. Pochowany w Gródku.

Kazimierz KURSKI (1873-1944)

Prawnik, polityk i publicysta

Urodził się 13.01.1873 r. w Jaślikowie w pow. Krasnostawskim. Gimnazjum Męskie w Lublinie ukończył w 1892 r. ze srebrnym medalem. W 1896 r. ukończył studia prawnicze na Uniwersytecie Warszawskim ze złotym medalem. Od 1915 r. prowadził własną kancelarię adwokacką w Warszawie. W 1917 r. został prezesem Kolegium Sędziów m. Stołecznego Warszawy.

Następnie pracował w Prokuraturii Generalnej. W 1920 r. został przeniesiony do Poznania dla zorganizowania tam prokuratury. Był jej prezesem do 1926 r. Był specjalistą do interpretowania zagadnień prawnych realizacji traktatu wersalskiego.

W 1928 r. przeszedł na emeryturę. Prowadził szeroką działalność społeczną i publicystyczną.

Zginął w 1944 r. w nieustalonych okolicznościach tuż przed lub w czasie Powstania Warszawskiego.

Mieczysław KURZĄTKOWSKI (1932 - 2000)

historyk sztuki, konserwator zabytków, muzeolog

Urodził się 16.01.1932 r. w Lublinie. Świadcstwo dojrzałości uzyskał w 1950 r. w Gimnazjum i Liceum im. St. Staszica w Lublinie, po czym podjął studia na Wydziale Nauk Humanistycznych KUL. Specjalizował się w historii sztuki i uzyskał w 1955 r. dyplom magistra. Już w toku studiów pracował na Wydziale Kultury PWRN jako instruktor sztuki ludowej. Przeszedł następnie do służby konserwatorskiej. W 1965 r. powierzono mu stanowisko konserwatora wojewódzkiego. W 1976 r. przeszedł do pracy w Muzeum Wsi Lubelskiej. Kolejno pracował tam na stanowiskach kustosza, głównego specjalisty, zastępcy dyrektora, a od 1986 r. dyrektora skansenu na Sławinku. W 1995 r. powołany został na przewodniczącego ogólnopolskiego programu „Ochrona i konserwacja zabytkowych obiektów drewnianych” realizowanego przez Ministerstwo Kultury i Sztuki. Doskonalił swą wiedzę konserwatorską i muzealniczą podróżując po Hiszpanii, Irlandii i Szwecji.

Z dniem 16.04.1998 r. przeszedł na emeryturę. Pełnił jednak funkcję przewodniczącego Rady Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym oraz członka Rady Muzeum Lubelskiego.

W toku swej pracy przyczynił się do powstania na Lubelszczyźnie instytucji i placówek służących ochronie zabytków, w tym urzędu miejskiego konserwatora zabytków w Lublinie, miejskiego i powiatowego konserwatora w Zamościu, lubelskiego oddziału PP Pracowni Konserwacji Zabytków i kilku muzeów. W Muzeum Wsi Lubelskiej zgromadził i zrekonstruował szereg zabytkowych obiektów ginącej architektury drewnianej. Był współautorem wojewódzkiego programu ochrony dóbr kultury oraz programu rewaloryzacji lubelskiej Starówki. Pod jego nadzorem wyremontowano szereg zabytkowych obiektów, m.in. Synagogi w Łęcznej, Modliborzycach, Szczebrzeszynie, Włodawie i Zamościu, pałaców w Lubartowie i Radzynie Podlaskim, a także donżonu i kościoła Św. Trójcy na Zamku Lubelskim.

Był autorem i współautorem około 180 publikacji, współpracował z redakcjami wydawnictw zajmujących się ochroną zabytków

Udzielał się czynnie w wielu organizacjach społecznych, miejscowych, ogólnopolskich i zagranicznych.

Za swą pracę zawodową uzyskał wiele odznaczeń, m.in.: Srebrny (1964) i Złoty (1974) Krzyż Zasługi, Medal 40-lecia PRL (1984) i Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1987).

Zmarł 12.09.2000 r. w Lublinie.